The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, DECEMBER 14, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

99. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 14. DECEMBRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs -- Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Nauda gaida saimnieku

Bieži dzirdēti pārmetumi, ka latvieši pietiekami neziedo mūsu kultūras un nacionālpolitisko uzdevumu vajadzībām. Tādēļ daudz pārmetumu saņēmuši īpaši tie, kuru ienākumi lielāki par latviešu caurmēra peļņu. Ne katrreiz šādi pārmetumi dibināti, jo vairākos gadījumos ziedotas krietnas summas. Tā ALAs kasē jau trīs gadus gul rūpnieka R. Hirša ziedotie 10.000 dol., kuriem nevar atrast izlietošanas veidu. Kā ziedojuma devējs, tā saņēmēji izteikuši dažādus priekšlikumus šīs summas izlietošanai, bet vienošanās pagaidām nav panākta.

Pie ALAs kādreiz uzsāka arī t. s. simtnieku klubu, kas bija it kā netiešs turpinājums R. Hirša ziedojumam. Ja toreiz iecerētajam algotajam informācijas biroja vadītājam, pēc ziedojuma izlietošanas, nebūtu līdzekļu darba turpināšanai, šī simtnieku kluba biedri nāktu talkā, ziedojot darbinieka algošanai katrs ap 100 dol. gadā. Tā kā 10.000 dol. ziedojums nav izlietots sākumā paredzētajam mērķim, tad arī simtnieku klubs it kā apstājies. Bija iemaksāti vairāki desmiti ziedojumu, katrs pa 100 dolāriem, pa lielākai daļai no Vašingtonas turīgākajiem latviešiem. Daļu no šiem ziedojumiem izlietoja ALA radioraidījumu pabalstīšanai.

Rūpnieks R. Hiršs ar 1963. gada 18. oktobri datētu vēstuli bija piesūtījis ALAi čeku par 10.000 dol. Pavadvēstulē viņš rakstīja, ka šo naudu varētu izlietot, sadarbā ar iepriekšējām pārrunām ar prof. P. Lejiņu, Latvijas neatkarības atgūšanas sekmēšanai. ALAs sekretariāts ar 1963. gada 3. novembra vēstuli R. Hiršam apstiprināja čeka saņemšanu.

R. Hiršs jau iepriekš vairākas reizes bija ziedojis ALAs darbības sekmēšanai. Kad viņš izteica vēlēšanos ziedot lielāku summu, ALAs pr-dis prof. P. Lejiņš jautājumu ar viņu pārrunāja, vienojoties algot otru ALAs darbinieku un par tādu izvēloties G. Meierovicu informācijas biroja direktora postenim. Šī amata uzsākšanas laiku vispirms atlika, tad paziņoja, ka G. Meierovis šo darbu nepārņems, par iemeslu minot sliktu veselību. Sekoja sarakste, sarunas pa tālruni un personīgi apciemojumi rūpnieka R. Hirša dzīvesvietā, mēģinot atrast jaunu ziedojuma izlietošanas iespēju. Ziedotājs tomēr nepiekrita cita informācijas biroja direktora pieņemšanai, līdzekļus nevarēja arī izlietot radioraidījumiem; beidzot sekoja vēstule, ka ziedojumu nevar izlietot bez ziedotāja rakstveida piekrišanas. Ziedojums atradās ALAs kontā, bet trīs gadus to nevarēja izmantot. Starplaikā informācijas biroja direktora posteni pārņēma S. Rudzītis, pārceļoties no Detroitas uz Vašingtonu, bet algu ALA viņam maksā no speciāla ziedojumu vākšanas fonda. Līdzšinējā darbībā jaunais direktors apliecinājis, ka šāds postenis patiešām nepieciešams un latviešu nacionālpolitiskā darbība krietni sekmējusies.

Ziedojums tomēr prasīja nokārtojumu. Rūpnieka dzīvesbiedre Alma Hirša šāgada 1. novembrī rakstījusi ALAs valdei vēstuli, piesūtot norakstu BATUN organizācijai. Šai vēstulē norādīts, ka pie ALAs deponēti 10.000 dolaru, kuŗi ziedoti G. Meierovica algošanai informācijas biroja vadītāja postenim, bet pagaidām nav izlietoti un glabājas pie ALAs. Tā kā pēdējā laikā nozīmīgu informācijas darbu veic BATUN, darbojoties pie Apvienotajām nācijām un informējot dažādu zemju valdības par Baltijas valstīm, ziedotājs domā, ka BATUN darbs ir līdzīgs uzdevums, kādam ziedojums bija paredzēts sākumā, kādēļ lūdz savu dāvinājumu pārsūtīt BATUN organizācijai, kuŗa izlietos šo summu pēc ziedotāja norādījumiem. Ziedojuma motīvējums pirmajā pavadvēstulē pirms trim gadiem bija mazliet citāds nekā pēdējā vēstulē. Ziedojums, kuŗu tagad varētu arī uzskatīt par dāvinājumu, kas nodots ALAs glabāšanā, vēl atrodas ALAs kontā.

— v —

VAI TORONTO BŪS ZIEMSVĒTKI BEZ SNIEGA?
Pimais vērais sniegs Toronto lietainajās dienās atkal pazudis, bet Ontario provinces ziemeļdaļā aina citāda. Tur jau 28. novembrī tik pamatīgi sniga, ka sniegputenis pārtrauca pat satiksmi.
Foto: J. Līgers

Latviešu parlamentā neiekļuva

PIEZĪMES PAR LATVIEŠU DZĪVI AUSTRĀLIJĀ

„LIELĀ" POLITIKA

Austrālieši, to vidū ap 15.000 latviešu, 26. novembrī ievēlēja jaunu federālo parlamentu nākošiem 3 gadiem. Kā lasītājam no vietējās preses jau zināms, ar lielu balsu pārsvaru uzvarēja valdības partija — liberāļi, un Lauku partija, smagi zaudējot opozicijas vadītāja Kolvela strādnieku partijai. Arī jaunajā parlamentā nebūs neviena komūnistu partijas deputāta, tāpat kā tas bija līdz šim; apakšnamā neiekļuva arī neviens no DLP (demokratiskās strādnieku partijas, izteiktiem pretkomūnistiem) kandidātiem.

Ministru prezidents Holts apmierināti smaida, jo tik liels pārsvars valdībai nav bijis vēl nevienās no līdzšinējām vēlēšanām. Tas nozīmē, ka viņa politika Vietnamas jautājumā, sniedzot pilnīgu atbalstu ASV, kā arī obligātais karadienests un jaunieskauktō sūtīšanu uz Vietnamu guvusi tautas noteiktā vairākumā piekrišanu. Dažam tas nāca kā pārsteigums pēc pirmsvēlēšanu trokšņainajām sapulcēm ar bļāvieniem, lai atbrīvo 20 gadu veco skolotāju Vaitu, kuŗš atteicās pildīt obligāto karadienestu, zaudēja skolotāja vietu, zaudēja prāvu visās tiesu instancēs un uz tiesas lēmuma pamata ar policiju aizvests uz armijas kazarmēm, kur atteicās pildīt pienākumus, tā pats sevi iemanevrējot arestatelpās. Tāpat jau iepriekš ASV prezidenta Džonsona viesošanās laikā izmēģinātā gulšanās uz ielas ministru prezidenta mašīnas priekšā un pat daži spļāvieni uz viņa pusi pēc pēdējās sapulces Sidnejas priekšpilsētā Rokdēlē, radīja tautā vēl lielāku sašutumu, un Holts pēc spļāvienа, sekojot Čērčila paraugam, pacēla abas (ne vienu) rokas gaisā, ar diviem pirkstiem izveidojot burtus V (Victory), kas nozīmēja uzvaru.

Šo vēlēšanu iznākums arī latviešiem un citiem bēgļiem no komūnistu pakļautajām zemēm ļauj uzelpot brīvāk, jo nozīmē, ka mūsu niknākajam ienaidniekam komūnismam Austrālijas valdība nākošajos 3 gados nekādas koncesijas nepieškīrs, austrāliešu cīņa Vietnamā turpināsies un obligātais karadienests paliks, tā veidojot arvien lielākus Austrālijas aizsardzības spēkus.

Kā jau iepriekš ziņots, vēlēšanās kandidēja arī 3 latvieši — 2 sievietes un 1 vīrietis — Sidnejā, Melburnā un Adelaidē. Adelaides un Melburnas latvieši kandidēja no DLP partijas, kuŗa nedabūja nevienu deputātu; reizē ar to skaidrs, ka arī latviešu kandidāti nekādus lielus panākumus neguva. Ivonna Āboliņa Foknera vēlēšanu iecirknī Melburnā „nopelnīja" 3085 balsis, bet Georgs Bosisovs Adelaidē tikai 1231.

Jau daudz interesantāk bija vērot vēlēšanu norisi Sidnejā, kur vispār uzvarējušās liberāļu partijas kandidāte bija Elga Rodze - Ķīsele. Jau agrāk lasītāji informēti, ka viņa bija pretkandidāte strādnieku partijas vadītāja vietniekam G. Vitlemam, kuŗš ir viens no populārākajiem savas partijas deputātiem. Kā jau bija paredzams, Verives vēlēšanu iecirknī visai populārais Vitlems palika uzvarētājs, taču ne vairs ar tik lielu balsu pārākumu kā iepriekšējās reizēs. Vitlems dabūja 42.792 balsis, E. Rodze-Ķīsele 27.343, bet, ievērojot viņas iegūtās „preferences", balsu skaita starpība samazinājās uz 9016. Vai par Vitlemu nodoto balsu skaita samazināšanās uzskatāma par latvietes personīgo panākumu, jeb vai izskaidrojams ar vispārējo liberāļu partijas panākumu pieaugumu, to, laikam, nevarēs pateikt pat vislabākais „kompūters". Lai nu kādi rezultāti, bet mūsu cilvēki darīja visu iespējamo, lai palīdzētu tām partijām, kas cīnās pret komūnismu.

AKTIVITĀTE

Novembris un decembris visur iezīmējies ar latviešu aktivitāti. Tā arī Sidnejā. Jau aizvadīti Sidnejas latviešu teātŗa jauniešu grupas izrāde angļu valodā „Olās mūsu nākotne", kuŗa bija sacensības uzvedums angļu drāmas izrāžu ciklā, Sidnejas vīru koŗa gadskārtējais koncerts, DV 15 gadu jubilejas sarīkojums ar svinīgo jundu, apbalvošanām un citām labām izdarībām; arī 18. novembŗa akts, kas arvien vēl pulcina ap 300 apmeklētāju (apm. desmito daļu no Sidnejā dzīvojošiem latviešiem), bet 26. novembrī notika gadskārtējā Sidnejas latviešu teātŗa izrāde, saukta „Kaleidoskops", kuŗai vietējie autori uzraksta kauţ ko aktuālu, atspoguļojot vieiējos apstākļus un notikumus, tā pasmejoties paši par sevi un par citiem.

Šogad „Kaleidoskopa" autors (ne pirmo reizi) un režisors bija Spodris Klauverts. Viņš izrādi bija veidojis 3 daļās — vakardienā, šodienā un rītdienā, sniedzot abstraktu ceļojumu pagātnē, superreālajā tagadnē un drāmatiskā nākotnē. Abstraktais ceļojums pagātnē tiešām bija pārāk abstrakts, jo sen aizvadītais bija sajaucies kopā ar pavisam nesenajiem Austrālijā, piemēram, teiciena: „Tas bija tad, kad Šmugajs ar Kronvalda Ati rīkoja pirmos dziesmu svētkus." Superreālajā tagadnē redzējām paši sevi un citus, ieskaitot „Go-go" un „Bunny" meitenes, mazliet greizā spogulī, bet nākotnē mums bija vairākstāvu latviešu nams ar „liftiem", restorāniem, šveicariem, apkalpotājiem, telefonistēm u. t. t.; un mūsu cilvēki bija ministri ne tikai Austrālijā, bet arī Amerikā un Anglijā. Redzējām dažus diezgan labus skatus un atjautīgas situācijas, par ko autors pelnījis pateicību.

(Nobeigums 5. lpp.)

Latvietis pārbēg pie amerikāņiem

AR TO PIERĀDĪJIES, KA VIETNAMA KOMŪNISTU PUSĒ IESAISTĪTI ARĪ LATVIEŠI

Mūsu laikraksta 2. novembŗa numurā jau ziņojām par informāciju, kuŗu snieguši okupētās dzimtenes apmeklētāji un citi, ka Vietnamā komūnistu pusē cīnās iesaistīti arī latvieši, kuŗi dzimtenē pieteikušies „brīvprātīgi", lai šādā veidā samazinātu sarkanarmijā paredzēto dienesta laiku.

Vācijas latviešu laikraksts „Latvija" tagad ziņo, ka novembŗa sākumā Kambodžas robežas tuvumā pie amerikāņiem pārbēdzis kāds latvietis, kuŗš kā krievu „brīvprātīgais" cīnījies ziemeļvietnamiešu un vietkongu pusē. Pārbēdzējs nogādāts ASV, no kurienes jau sazinājies ar tēvu Rietumvācijā.

Pagaidām tuvāku ziņu trūkst, tomēr šis atgadījums ir pierādījums, ka Vietnamā komūnistu pusē cīnās arī Pad. savienības sūtītie „brīvprātīgie", ko Maskava visu laiku nolēgusi, oficiāli atzīstot, ka sarkanarmijas piederīgie gan apmāca Ziemeļvietnamas lidotājus. Bet bija jau noskaidrojies, ka krievi Ziemeļvietnamā apkalpo arī pretgaisa aizsardzības raķetes. Tagad savukārt pierādījies, ka Maskavas sūtīti kaŗavīri arī aktīvi cīnās Ziemeļvietnamas pusē, kaut Kremlis ziņojis, ka brīvprātīgie cīņām Vietnamā pret amerikāņu imperiālistiem pieteicoties, bet tos vīsus noraidot...

Šis atgadījums reizē parāda arī ziņas patiesumu, ka Vietnamas komūnistu pusē cīnās iesaistīti arī latvieši. Kādos apstākļos pārbēdzējs no okupētās Latvijas nokļuvis Vietnamā, pagaidām nav zināms, tāpat — vai došanās uz Vietnamu un pārbēgšana pie amerikāņiem bijusi iepriekš izplānota, zinot, ka Rietumvācijā dzīvo tēvs. Katrā ziņā drosmīgajam jauneklim bijis jāmēro tāls un bīstams apkārtceļš, lai nokļūtu brīvajos Rietumos.

Red.

Gatavosimies kultūras dienām!

ALA KULTŪRAS BIROJA VADITĀJA DR. P. NORVIĻA AICINĀJUMS ASV LATVIEŠU ORGANIZĀCIJĀM, DRAUDZĒM, SKOLĀM UN KOPĀM

Kā jau presē ziņots, 1967. gada ASV latviešu centrālās kultūras dienas notiks laikā no 20. —22. janv. Klīvlendā ar gadskārtējām konferencēm, mākslas un dailamatnieciības izstādi, grāmatu skati un kultūras dienu atklāšanas aktu-sarīkojumu. Šogad referātu, ziņojumu un pārrunu virstēmats būs „Mūsu spēks latviešu centru rosmē". Konferenču darbs noritēs 3 cēlienos, meklējot ceļus organizāciju rosmes, skolu un audzināšanas darba un kultūrālās pašdarbības celšanai. Iztirzājami un izlemjami arī nozīmīgi kultūras dzīves vispārējie un zinātņu — mākslu jautājumi.

Aktā godinās rosīgākās kultūras darba vienības, skolotājus un darbiniekus.

ALAs kultūras birojs aicina visu apgabalu organizācijas, draudzes, skolas un kopas rūpēties, lai mūsu centrālās kultūras dienas apmeklētu tautieši jo kuplā skaitā un aktīvi piedalītos diskusijās, iesniegtu savus ierosinājumus un kopīgās pārrunās vienotos par mūsu turpmākā kultūras darba vadlinijām. Sevišķi gaidīti būs organizāciju vadītāji, ALAs kultūras biroja pārstāvji organizācijās un kultūras darbinieki — mākslinieki, mūziķi, rakstnieki, skolotāji un audzinātāji, zinātnieki, tāpat teātŗa darbinieki, koŗu, tautas deju un citu kopu pārstāvji. Latviešu centru rosme un latviešu kultūras darbs ir pašu centru un kultūras darbinieku rokās! Kultūras dienās piedalīsies ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš, ALAs valdes locekļi un kultūras biroja darbinieki.

Centrālo kultūras dienu konferences un sarīkojumi, izņemot izstādi, notiks Sheraton-Cleveland viesnīcā. Pārnakšņošanai telpas rezervējamas iepriekš.

(Nobeigums 5. lpp.)

Pēteris Aigars

Kādas leģendas noriets

Padomju režīms, gatavodamies atzīmēt nākošgad savu 50 gadu pastāvēšanu un Ļeņina 100. dzimšanas dienu, nopūlas visiem spēkiem arī Baltijas republikās izraisīt mākslīgu sajūsmas vilni. Visas svinības paredzētas „ģeniālā revolūcijas tēva" Ļeņina svētajā pavēnī. „Padomju Latvija", piemēram, raksta, ka ļeņiniskās nacionālās politikas iznākumā radusies jauna veida daudznāciju valsts, kuŗas pamatos likta brālīgā savstarpējā sociālistisko tautu sadarbība un draudzība. Latviešu komūnisti, kuŗi nostājušies par ciešu sadarbību ar revolūcionāro Krieviju, pauduši visas latviešu tautas būtiskās intereses. (Tas noticis 1917. g.) Lietuvieši ir mazliet atturīgāki. Viņi slavē Ļeņinu, bet neizceļ tik daudz daudznāciju valsts lielos sasniegumus. Piemēram, Lietuvas kompartijas sekretārs Barkauskas, sakarā ar priekšā stāvošo režīma jubileju, pieskāries arī ēnas pusēm nacionālās kultūraş laukā, kuŗas būtu novēršamas. Viņš partijas oficioza „Komnist" 10. numurā raksta: „Nereti dzirdāma sūrošanās, īpaši cilvēkos, kā plašākiem kultūrāliem sarīkojumiem trūkstot piemērotu telpu. Patiesi, klubu, lasītavu, bibliotēku un kultūras namu celtniecība atpaliek. Ļoti bieži šie pasākumi mitinās parastās zemnieku mājās, kuŗas it kā pielaikotas jaunajiem uzdevumiem. Kaut pēdējos gados uzcelti vairāki simti jaunu klubu un citu kultūras vajadzībām piemērotu celtņu, viss tā vēl nepietiek. Turklāt šīs celtnes republikā izvietotas nevienmērīgi." Tālāk Barkauskas pakavējas pie jaunajām celtnēm: „Tām vajadzētu būt plašākām, gaišākām, cilvēkam tē vajadzētu atrast to, kas viņu patiesi interesē. Vajadzētu vairāk rūpēties, lai kultūras nami būtu apgādāti ar nepieciešamo inventāru, daudzās vietās trūkst mūzikas instrumentu, skatuves iekārtas u. t. t." Vārdu sakot, plāns pildīts ar skubu, nepadomājot par pašu galveno, lai ļaudis „kultūras namos" justos mājīgi, lai uz dažām stundām izrautos no pelēkās padomju ikdienas.

Kaut kas līdzīgs notiek arī Igaunijā. „Igaunijas Komūnists" piemēram, atzīstas, ka vispopulārāk igauņu jaunatnē esot moderno deju turnīri, kuŗos piedalījušies viesi no Ļeņingradas, Latvijas, pat no Polijas un Somijas. Arī savā ziņā „kultūras ofensīva". Tālāk Igaunijas partijas oficiozs piezīmē: „Darba uzlabošanai pilsētu kultūras namos liels palīgs ir materiālā ieinteresētība. Lieta tāda, ka šogad kultūras namu darbinieki, kas izpildījuši visas sociālistiskās sacensības priekšnoteikumus, saņem naudas prēmijas." Protams, par naudu pat velns danco, bet bez naudas ideoloģijas un „internacionālistiskās tautu draudzības" pārsātinātie komūnisti pat negrib paši sev degunu noslaucīt.

Zīmīgs ir Kirģizijas kompartijas pirmā sekretāra Usubalijeva raksts, režīma jubilejas gaidās krievu kompartijas oficiozā „Komunist". Viņš atzīst, ka zinātnei un mākslai nepārtraukti attīstoties, pastāvīgi jāuzlabojot kadru apmācība. Šim procesam jāejot ne vien plašumā, bet arī dziļumā. Ko tas īsti nozīmē — dziļumā? Gluži vienkārši — Usubalijevs apgalvo, ka šīs kadru audzināšanas problēmas vairs nevarot risināt vienas republikas apjomā. Nacionālos kadrus tagad vajagot komplektēt visas padomju nācijas ietvaros. Esot jau pilnīgi likvidēta jebkāda Kirģizijas saimnieciskā savdabība. Sociālismu ceļot, šaura nacionālo interešu izpratne varot tikai kaitēt kopīgai lietai. Lai no tā izbēgtu (nacionālisma ietekmes), Kirģizijas kompartijai bijis sīvi jācīnās ar nacionālās kopības apziņu, izskaužot partijas biedru vidū ievīsušos nacionālismu, kas izpaudies ar pseudorevolūcionāriem lozungiem. Tagad Kirģizijas kompartijā esot 94.000 biedru kuŗi komplektējoties no 76 tautībām. Komentāri te lieki. Kirģizijā ļeņiniskā nacionālā un kultūras politika ir uzvarējusi.

Kā visas pazīmes rāda, Ļeņina „nacionālā politika" Vidusāzijas republikās īstenota daudz lielākā mērā nekā Baltijas telpā. Šīs politikas galvenais mērķis ir internacionālisms, kas dibināts uz krievu kultūras bāzes.

Bet cik lielu īpatsvaru pats Ļeņins savā laikā piešķīris kultūrai un mākslai, ja atskaita tās propagandas funkcijas? Krievu gleznotājs Jurijs Aņenkovs, kas tikko divos sējumos (Interlanguage Literary Associates apgādā ASV) publicējis savas atmiņas, atklājis ļoti zīmīgas niansēs revolūcijas tēva domāšanā, zīmējoties uz kultūru un mākslu vispār. Aņenkovs līdz 1924. gadam dzīvoja Pad. savienībā un kā jauns mākslinieks, partijas aicināts, gleznojis Ļeņina un Trocka portretus. Ļeņins viņam pats pozējis. Gleznošanas laikā mākslinieks ar padomju proletāriāta diktātoru bijušas dažādas sarunas. Piemēram, par inteliģenci un par mākslu Ļeņins izteicies šādi (šie materiāli pirmoreiz parādās atklātībā): „Ziniet, māksla nav mana stiprā puse... Māksla manā uztverē ir kaut kas līdzīgs intelektuālai aklai zarnai, un kad māksla savu lomu kā propagandas ierocis būs veikusi, mēs to šņākt un šņakt izoperēsim. Māksla nav vajadzīga. Parunājieties ar Lunačarski (Izglītības komisāru), viņš ir lietpratējs šajos jautājumos. Viņam jau tagad padomā kādas idejas." — Ļeņins no jauna iedziļinājies aprakstītās papīra loksnēs savā priekšā uz rakstāmgalda un tad, pagriezies pret Aņenkovu, turpinājis: „Vispār, pret inteliģenci, kā tas jums jau zināms (Aņenkova tēvs pazinis Ļeņinu jau pirms revolūcijas), man nav nekādu simpatiju. Mūsu saukli — likvidēt analfabētismu — nevajaga iztulkot kā nodomu radīt jaunu inteliģences slāni. Likvidēt analfabētismu gribam tikai tādēļ, lai katrs zemnieks un strādnieks varētu pats, bez citu palīdzības izlasīt partijas dekrētus, rīkojumus un uzsaukumus. Tam visam ir pavisam praktisks mērķis un vairāk nekā." Runājot par modernās mākslas virzieniem, Ļeņins vēl piemetinājis: „Impresionisms, kubisms, futūrisms un visi citi ismi tikai sakroplo mākslu." Nav šaubu, ka to varēja teikt tikai varas slāpju apstulbināts maniaks, — stalinisms jau bija sācies, pirms Stalins ieguva faktisko varu.

Ka Ļeņins patiešām bijis pusatīstīts varaskārs maniaks, to apliecinājušas arī pēc „vadoņa" nāves viņa preparētās smadzenes, kuŗas uzglabātas kādu laiku spirtā Ļeņina institūtā Maskavā. Aņenkovs pats savām acīm redzējis šo drausmīgo burku, kad komandēts uz Ļeņina mūzeju studēt Ļeņina uzņēmumus viņa „oficiālajam" portretam. Starp avīžu izgriezumiem ar Ļeņina uzņēmumiem atradušās arī dažas „vadoņa" piezīmes, bet smadzenēm spirtā viena puse bijusi normālā, otra — grieķu rieksta lielumā, sarepējusi, sakrituši. Kad Krupskaja uzstājusies, smadzeņu burka drīz vien no Ļeņina institūta pazudusi.

„Vadoņa" piezīmēs Aņenkovs atradis arī dažas lapiņas, kas zīmējušās uz partijas taktiku un ārpolitiku. Viņš tās pārrakstījis savā piezīmju grāmatā, bet vēlāk Francijā neviens laikraksts nav vēlējies šīs piezīmes publicēt. Ļeņiņs rakstījis: „Ievērojot manu pieredzi emigrācijā, jāatzīstas, ka tā saucamā kultūras izlase Rietumeiropā un ASV nespēj orientēties šī laika parādībās, ne arī izprot reālo spēku samēru. Šīs aprindas jāuzlūko par kurlmēmām un jāapietas ar tām,

(Nobeigums 8. lpp.)

Pēteris Dreimanis

Latviskās kultūras veidošanās

(Nobeigums)

Krievi centās latviešus pārkrievināt ar varu. Šāda rīcība allaž izraisa pretošanos, kas tautas atmodas ietekmē latviešos izrādījās sevišķi stipra. Pilsētās jaunā paaudze iemācījās gan krievu valodu, bet reti kāds pārtautojās. Laukos tautskolu beigušie bērni tēvu mājās krievu valodu pārvaldīja vāji, par pārkrievināšanos nemaz nerunājot. Vidusskolās latviešu jaunieši organizējās nelegālos pulciņos, kuru mērķis bija ne tikai pretoties pārkrievināšanai, bet arī atbrīvoties no krievu administrācijas vai pat Krievijas virsvaldības. Rīgas garīgā semināra audzēkņi nodibināja savu Pērkonkori, kas dziedāja latviešu dziesmas, rīkoja Rīgā koncertus, vasarās dziedāja laukā sarīkojumos — zajumos un veidoja latviešu grāmatu bibliotēku, kuŗa glabājās kāda Rīgas tautieša dzīvoklī. Pārkrievinātāji savu mērķi nesasniedza, vienīgi aizkavēja latviešu tautas straujāku attīstību, bet brīvalsts laikā pamudināja latviešus novērsties no krieviem. Tomēr krievu kultūra, īpaši mākslā, zināmā mērā ietekmējusi latviešu garīgās kultūras attīstību.

Latviešu dzīvē citām tautām piekritusi mazāka nozīme nekā vāciešiem un krieviem. Dāņu ietekmi grūti konstatēt; poļi galvenokārt rūpējušies par katoļu ticības izplatīšanu un, varbūt, ietekmējuši zemgaļu rakstura izveidošanos. Jau lielāka nozīme šanu.

Pirmais un galvenais faktors šai ziņā ir ģimene. Ja tā uzticīga savai tautai, runājot mātes valodā, neaizmirstot savas tautas paražas un tikumus, lasot latviešu grāmatas, iepazīstoties ar tautisko mākslu, īpaši dziesmām, un neatsvešinoties no citām latviešu ģimenēm, tad ir likts stingrs pamats latviskai kultūrai, kuŗu nāksies grūti izdzēst no cilvēka apziņas, jo ārējie ietekmējumi, kuŗi atbilst iedzimtajām dotībām, saistās ar tiem un nostiprinās dvēseles dzīvē.

Otrs faktors ir cilvēka attīstība un darbs. Katrā ziņā jāizglītojas un jāizvēlas darbs saskaņā ar savām spējām, kuŗām, bez šaubām, ir sakars ar attīstību, citiem vārdiem — ar vecākiem un senākiem priekštečiem, reizēm pat pavisam tāliem senčiem. Izglītošanās un darba izvēle atvieglo jauniešiem mācīšanos un zināšanu iegūšanu, pēc tam strādāšanu, veicina labsajūtas izveidošanos un labu attieksmju uzturēšanu ar citiem cilvēkiem. Šo faktoru parasti maz ievēro, bet tam liela nozīme nosvērta un pozitīva cilvēka attīstībā. Tas zināmā mērā ir pat priekšnosacījums normālai augšanai un ritsībai, kuŗā, bez šaubām, iekļaujas palikšana uzticīgam tautiskās dzīves gultnei.

Trešais svarīgākais faktors ir latviešu sabiedrība. Sevišķi liela nozīme ir tautiešu dzīvei vienkopus. Tad viņi atrodas it kā savas tautas vidū. Pārāk stipri tautiešus un viņu jauno paaudzi neietekmē latviskie sarīkojumi, bet tie saved viņus kopā; tajos sarunājoties mātes valodā un priekšnesumu ietekmēti, tautas locekļi atsvaidzina savas garīgās saites un reizēm arī dzīves izpratni tautiskā garā.

Bija prieks „Latvijā Amerikā" lasīt Latvijas valstssvētku svinību un rosības atreferējumus šai kontinentā „no krasta līdz krastam". Neatceros jebkad iepriekš lasījis tik aptverošu un pārskatāmu apskatu, kādēļ par šo plašo reportāžu laikraksta vadību un līdzstrādniekus var vienīgi apsveikt, it sevišķi vēl tādēļ, ka atreferējumi likās patiešām objektīvi un bez blakus nolūkiem. Nekur nebija arī tāda pieeja, kā, piemēram, citur lasītais Dr. L. Streipa valstssvētku runas atreferējums vienā teikumā: „Dr. Streips domā, ka Latvija būs brīva!" Sniedzot tikai runas vienu teikumu un neatzīmējot, kā šis atziņums secināts un izteikts sakarā ar zināmiem priekšnoteikumiem, no kuŗiem viens ir visiem kopīgi velcamais lielais darbs, arī labi domātu runu var pataisīt par neapdomīgu un neatbildīgu teikumu savirknējumu.

Interesanti bija arī lasīt notikuma atstāstījumu Čikagā, kuŗā LA līdzstrādnieks bija pārsteigts par „labākās sabiedrības" intereses un zināšanas trūkumu attieksmē uz mūsu darbu un cīņas jautājumiem, kuŗi skar Latvijas nākotni. Nav nemaz jābūt pesimistam, lai atzītu, ka šāds atgādījums nav nekas jauns! Nav nekas jauns arī tas, ka, lasot dažādus apskatus, rodas pārliecība, ka laba daļa sarīkojumu bijusi bez izdomas un provinciāli iznākt tikai runas atreferējumā, nemaz nemēģinot Latvijas goda un mūsu apņemšanās dienu atzīmēt tā, lai tā kļūtu arī atbalsts cīņai par mūsu dzimtenes nākotni. Bijuši pat gadījumi, kad aizmirsts ielūgt mūsu likteņbiedrus lietuviešus un igauņus... Vai ar šādu rīcību veicinām tik ļoti nepieciešamo Baltijas tautu sadarbību? „Aizmāršība" šādos gadījumos nav attaisnojama!

Par spīti šīm nedaudzajām ēnām, rodas tomēr iespaids, ka esam beidzot pamodušies un ka trimdinieku vairumam 18. novembris vairs nenozīmē tikai sēru atmiņu dienu, bet kļuvis par dienu, kuŗā gūstam spēku tālākai cīņai par Latvijas brīvību. Pierādījies arī tas, ka spējam šai dienā mūsu interesēm un tiesību atbalstīšanai pakalpot ar televīzijas un radioraidījumiem, ar kuŗu starpniecību mūsu prasības sadzird desmittūkstošiem brīvu cilvēku. Ja atradīsim pareizu pieeju, spēsim panākt, lai mūsu mērķiem pakalpotu arī ASV prese! Tas jau bijis iespējams, tikai ne pietiekami plašā veidā. Viss, kā dažviet trūcis, ir pieredze un prasme organizēt, dažreiz arī pietiekama griba un enerģija kaut ko sasniegt.

Pesimists

★

VAI DZEJA APDRAUD LASĪTĀJUS?

„Latvija Amerikā" 3. decembŗa numurā lasāms raksts, kas skaidro, ka latviešu dzeja vēl nav apdraudēta. Domāju, ka jautājums jāgriež otrādi un jāvaicā, vai dzeja un dzejnieki apdraud lasītājus? Te būs humoristiska atbilde nopietnā lietā. Ja pats archibīskaps atrod, ka dzeja apdraud lasītājus, tad lieta ir nopietna. Gribētu lūgt palīgos Ed. Keišu, kas varētu ilustrēt šo manu vēstuli pavisam nopietnā garā.

LATVIJA

AMERIKĀ

99. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 14. DECEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Inis Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu

LASĪTĀJU VĒSTULES

PĒC LATVIJAS VALSTS SVĒTKIEM

Lai būtu vairāk skaidrības dzejas lietās, nepieciešams revidēt un pielaikot dzīves apstākļiem poētiku jeb dzejas mākslas teoriju, jo viss 20. gadsimtā mainījies. Vispirms būtu citādi iedalāmi grupās paši dzejnieki, un tas jādara šādi: 1) lieldzejnieki jeb licencētie dzejnieki, kuŗiem publicēta vismaz viena grāmata; 2) mazdzejnieki, kas publicējuši vismaz vienu dzejoli laikrakstos; 3) malu dzejnieki, kas dzejo bez kritiķu atļaujas, kā to dara malu mednieki, kuŗi iziet agrā rītā un nošauj pa zaķim kroņa mežā. Jāpiezīmē, ka lieldzejniekus uz saviem pleciem nes otrās un trešās grupas dzejnieki, jo cilvēki bez dzejiskas dvēseles taču nelasa un nepērk dzejoļu grāmatas. Tāpēc jau arī uz pārāk lielu noietu pirmie nevar cerēt.

Šīs būtu ārējās pazīmes, bet pēc satura dzejnieki iedalāmi šādās grupās: 1) dragātāji — ar biezām pierēm; 2) kripatiņu sijātāji — ar bālām sejām; 3) Lāčplēša galma trubadūri; 4) zilās dūmakās pūtēji.

Dragātāju ailē ierakstāmi visi tie dzejnieki, kas dragā vecos bauslības galdiņus. Bērnībā ir zināms vecums, kad virspusē izvirzās dragāšanas tieksme — visu sagraut, saplēst un plosīties. Dažiem tādi brīži uznāk pat jaunības gados un periodiski vēlākā mūžā, ja nenāk pie pilna prāta.

Kripatiņu sijātāji raksta prozu un sauc to par dzeju, un tādas saradies visvairāk, kā to jau aizrādīja poētikas meistars K. Dzilleja. Tie nāk klajā ar sīkām jūtiņām un dominām bez sakarības, bez nozīmības, un tos var lasīt no viena vai otra gala, vipsādi iznāk labi. Jo mazāk saprotams saturs, jo labāk. Mistērija taču ir mums visapkārt, kāpēc lai nebūtu dzejā?

Lāčplēša trubadūri raksta variācijas par tematu „Latvijas kalnos, Latvijas lejās krūtīs man atdzīvo brīvības gars!"

Zilās dūmakas pūtēji piepūš mūsu dzīvi pilnu ar romantikas dūmiem „saldu sapņu pasaulē"... Kas būtu dzīve tiem cilvēkiem, kuŗiem nav izdevies iekopt savu rožu dārzu, bet jādzīvo kā Amerikas prēriju farmeriem bez viena kociņa pie savas mājas, ja nebūtu dzejnieku, kas visu to pasniedz kā uz delnas?

Lasītājiem bīstami ir pirmo divu katēgoriju dzejnieki, viņu vārsmas var būt briesmu pilnas, sevišķi, ja rakstījuši dragātāji vai, kā Jānis Klīdzējs mēdz teikt, spridzinātāji. Tie var sagraut pat vecu baznīcu mūrus. Tie būtu nosūtāmi uz Kanadas leduslaukiem. Kripatiņu sijātāji bīstami ar to, ka „nepadziļina" cilvēka garu, bet mudina uz gulēšanu K. Skalbes ziemeļmeitu salā.

Turpretim vērtīgi ir trešās un ceturtās katēgorijas dzejnieki, kuŗi lasāmi rītos un vakaros gaŗīgas veselības uzturēšanai. Ceram, ka J. Bičolis to aprakstīs sīkāk savā ilgi topošajā latviešu literatūras vēsturē. — Patiešām, dzejai briesmas nedraud, bet lasītājiem no visām pusēm!

Dr. A. Karps

Gvido Brūveris

INTERESANT

VECLATVIEŠU GLEZNOT

Ierodoties no Argentīnas Toronto, lai šejienes latviešus iepazīstinātu ar saviem darbiem, man pašam iznāca negaidīta iepazīšanās ar veclatviešu gleznotāja Andreja Lapiņa mākslu viņa 100. dzimšanas dienas atcerei rīkotajā izstādē Toronto laikā no 18. novembŗa līdz 4. decembrim. Šī iepazīšanās jo interesanta bija tādēļ, ka līdz šim nemaz nezināju, ka latviešiem šāds mākslinieks bijis un Kanadā lielu populāritāti izpelnījies. Interesanta sagadīšanās bija arī tā, ka iepazīšanās ar Andreja Lapiņa mākslu man iznāca tikai dažas dienas pēc ierašanās Toronto, kad tikpat kā nekā vēl nebiju no šīs pilsētas iepazinis un nebiju arī vēl redzējis pašreizējo Kanadas latviešu gleznotāju darbus.

Tā gadījums nolika, ka latviešu gleznotāja darbi Toronto redzēju, bija tiešām pirmā Kanadā strādājošā mākslinieka darbi.

Izstāde bija plaša un 51 Andreja Lapiņa darbu dot viņa dažādos gleznie teiksmes periodus. Bija iepazīties ar viņa dažu tehnikām, kā arī izsekot to tematu dažādajiem a šanas veidiem laikā no da, kad radies akvarelis Parīzē" līdz, domājams, nieka pēdējos dzīves gadu tajiem darbiem. Par nožu darbos vēlākajā laikā mēts gads, kuŗā tie rad

Nezinot darbu rašanās laika ziņā, skatē tomēr dares veida un motīvu iz

Iekārtojot veclatviešu gleznotāja Andreja Lapiņa 100 dienas atceres izstādi Latviešu namā Toronto, gandr nas tai no savas personīgās kollekcijas deva ļau Reins Andre. Uzņēmumā viņa dzīvesbiedre Valve A vāktajiem materiāliem par Andreju Lapiņu izstāde dienā. Foto

Beigu skats A. Brigaderes lugā „Lolitas brīnumputns", kuŗu pirmo Ziemeļamerikas latviešu teātŗa dienu laikā Toronto izrādīja Milvoku DV apvienības ansamblis: ķēniņš atguvis acugaismu, pilī sākas prieks un gatavošanās kāzām. Uzņēmumā no kreisās: ķēniņš (Herberts Misiņš), princis Alnis (Richards Spuris), princese Lolita (I. Strazdiņa) un viņas galma dāmas.

Foto: J. Ligers

JOHANS H. VIGMANS

viens no miljoniem

3650 DIENU KRIEVIJĀ UN SIBIRIJĀ

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(2. turpinājums)

Paziņoju savu apņemšanos dažiem labiem un uzticamiem draugiem, tad pieteicos vācu bruņotajos spēkos kā brīvprātīgais. Sākumā mani vēlējās iedalīt Holandes leģionā ((SS-Legion Niederlande) vai vispārējos SS-spēkos, bet es nemitīgi atkārtoju savu vēlēšanos dienēt gaisa spēkos. Man paziņoja laiku, kad Arnheimā jāierodas uz veselības pārbaudi. Mani atzina par derīgu lidotāja uzdevumiem, un tā es priecīgs un nepacietīgs gaidīju iesaukšanas pavēli. Pēc trīs nedēļām man lika ierasties Berlīnē — kādā armijas sakaru dienesta rezerves vienībā . . .

Tā bija trekna svītra pār manu plānu, kuŗš sākumā likās tik labi īstenojamies. Bet atceļa vairs nebija. Atlika vienīgi mēģināt norādītajā dienesta vietā panākt pārcelšanu uz gaisa spēkiem, kaut arī tikai zemes personālā. Tad man, varbūt, kādreiz izdotos slepeni pievākt kādu izplētni un ielavīties lidojumam uz Londonu sagatavotā bumbvedī . . . Biju jauns un nepiedzīvojis, man nebija arī ne mazākās nojēgas par patiesajiem apstākļiem.

1941. gada 1. septembrī, savā astoņpadsmitajā dzimšanas dienā, — tikai pirms nedaudzām nedēļām biju nolicis abitūrija pārbaudījumus, — atvadījos no vecākiem ar patētiskajiem vārdiem: „Visu par tēvzemi, jūs par mani dzirdēsit no Anglijas!"

Apmācību laiku sakaru dienesta 23. rezerves nodaļā Berlīnē-Štānsdorfā izjutu ļoti smagi, jo neredzēju nekādas iespējas, kā tuvoties sava plāna īstenošanai. Nācās paciesties.

Tad 1942. gada pavasarī negaidīti radās lielā izdevība. 120 vīru, kuŗiem asinsgrupa O, bija jāsūta uz Rommela Afrikas korpusu, un man bija prasītā asinsgrupa! Garā sevi jau redzēju pa naksnīgo tuksnesi pārlavāmies pāri angļu pusē. Bet mani spēji izrāva no visiem skaistajiem sapņiem: „Sakaru kareivim Vigmanam tūlīt doties transportā uz Ravicu pie Lisas (Pozenes)!" Divas dienas pēc ierašanās Ravicā devos ar kādu rezerves bataljonu uz Krieviju.

Pēkšņi biju atguvis skaidru apziņu un reizē izbijies. Ko nu? Par šādu iespējamību nebiju ne mirkli nopietni padomājis. Angļi un franči man bija pazistami, bet krievi... Vai lai Krievijā mainu frontes? Arī viņi bija sabiedrotie, bet daudzie nostāsti par krievu briesmīgo nežēlību, kuŗus dzirdēju no apmācību biedriem, mani sevišķi nedrosmināja. Šiem āziātiem nevarēja uzticēties.

Maija beigās mani Rževā pie Volgas piedalīja 251. kājnieku divīzijas 479. trieciena pulkam, te piedzīvoju pirmo smago apšaudi un, par spīti apmācībai citiem uzdevumiem, tiku iesaistīts kauju pasākumos kā kājnieks. Tomēr mana apņemšanās pildīt pienākumu otrā, pareizajā pusē ne brīdi nemazinājās. Dažreiz pavisam neapzināti, kā pats konstatēju, allaž meklēju izdevīgu vietu un laiku, lai pārbēgtu otrā pusē. Vienības kritušo, sakroploto karavīru novākšana mani brīžam gan padarīja domīgu, jo redzēju, ka šausmu darbi pastrādāti, nelaimīgajiem vēl dzīviem esot. Šos šaubu brīžus tomēr pārvarēju. Mani, pārliecinātu Hitlera pretinieku un viņa sistēmas nīdēju, krieviem vajadzēja saņemt atplestām rokām, it sevišķi tādēļ, ka vēlējos turpināt cīņu sabiedroto pusē. Tā 1942. gada 24. jūnijā iedrošinājos izdarīt lielo lēcienu pāri frontei.

2.

VIENĪGI AIZDOMAS

Tūlīt pēc ierašanās Kaļiņinā mani ieslēdz mazā telpā kādas lielas celtnes ceturtajā stāvā. Tad, kā liekas, par mani neviens vairs nerūpējas. Pēc dažām stundām sāku trokšņot un daužīt durvis, lai pievērstu uzmanību, bet bez panākumiem. Atejas nav. Tātad — man pašam problēma jāatrisina. Ar sarūsējušu naglu, kuŗu izvelku no pussapuvuša grīdas dēļa, varu izkustināt otru dēli. Tā rodas iespēja. Jūtos ļoti nepatīkami.

Manai trokšņošanai tomēr izrādās negaidīti panākumi. Sadzirdu pie kāpas telpas sienas klusus klaudzienus. Dzirdu tos stundām ilgi, klaudzina un skrāpē, arvien skaidrāk, arvien skaļāk. Tad saprotu, ka kāds kaimiņš cenšas izurbties caurī. Parādās resna nagla. Noskatos, kā tās turētājs arvien paplašina caurumu. Tad atskan balss vācu valodā:

„Hallo, kas tu esi?"

Īsi paskaidroju un pamatīgi izlamājos. Tad uzzinu sava ieslodzījuma kaimiņa vārdu: Hanss Zeipels.

„Laikā no 1938. līdz 1941. gadam atrados Dachavas nometnē," viņš stāsta. „Esmu komūnists. Naciķi mani izlaida laukā ar noteikumu, ka brīvprātīgi pieteicos frontei. Pēc īsa apmācību laika mani iedalīja kādā soda bataljonā. Trīs dienas biju frontē, tad pārbēgu pāri. Nu jau trīs nedēļas sēžu še ar nedaudz sakaltušas maizes un malku ūdens dienā. Krievi man netic. Ko lai daru? Ja es nokļūtu vismaz kādā nometnē, tad varētu, varbūt, mēģināt no turienes aizsniegt Ulbrichtu. Viņš jau kopš gadiem uzturas Maskavā un mani pazīst."

Tas neskan kā mierinājums. Otras dienas pusdienlaikā mani beidzot atceras. Saņemu ūdeni, tas ir — netīru un nedefinējamu virumu sarūsējušā konservu bundžā. Garšo vareni.

Sākot ar šo brīdi, katru dienu rītā un vakarā saņemu puslitra ūdens šai bundžā. Bet nekā ēdama . . . Mans apmulsums kļūst arvien lielāks. Izsalkums moka. Piektajā dienā beidzot sargs atnes gabalu baltmaizes un nedaudz konservētas gaļas, bet smirdīgā ūdens vietā tēju. Kāri uzklūpu šim lieliskajām lietām. Bet tikko esmu visu apēdis, domās iznirst jautājums: Kādēļ man pēkšņi deva maizi, gaļu un tēju, ja iepriekš lika četras dienas badoties? Ko viņi vēlas?

Ir ap pusdienas laiku, kad sargs ar patiešām svētdienīgu smaidu mani lūdz viņam sekot. Līdz šim mēs pazināmies vienīgi caur šauro lodziņu durvīs. Pa vairākiem gaiteņiem un kāpēm dodamies lejup pirmajā stāvā. Mani ieved istabā, kuŗā aiz gaŗa galda sēž četras sievietes uniformās. Viena no viņām norāda uz krēslu, piedāvā man cigareti un teicamā vācu valodā noprasa, kādēļ es kā holandietis esot iestājies vācu armijā.

Izstāstu visu līdzšinējo lietas norisi, savu lielo plānu. Seko neskaitāmi jautājumi. Atbildu pēc labākās apziņas. Beigās drīkstu jautāt arī es. Izsaku neapmierinātību, ka esmu vairāk nekā četras dienas bijis ieslodzīts tikpat kā bez ēšanas un dzeršanas.

„Cik ilgi tas viss vēl turpināsies?" es jautāju. „Esmu taču pārnācis frontei kā sabiedrotais!"

(Turpinājums sekos)

JĀNIS KLIDZEJS

Koka kāja u

S T

(8. turpinājums)

Pa kraujas malu Ilze paiet uz labo pusi un klausās sitienus, kas krīt strauji viens pēc otra, tie klaudz, it kā kāds dauzītu pa nokaltušu ko Jau nākošajā solī Ilze apstājas, jo tas, ko viņa redz, liek izbailēs un žēlumā sastingt: uz gar un plakana klints gabala, kas gul kraujas m kā milzīga pelēka zivs, sēž Zemzems un, au ciļādams nūju, ar visu spēku sit pa labo kāju reizēm, it kā par šo savu jauno nodarbību tīksminādamies, asi iesmejas un saka kaut ko kai dažus teicienus Ilzes ausis spēj notvert, j tieni ir skaļākl par viņa balsi.

„Satin savu bijušo dzīvi . . . ap saviem k soļiem un ej atpakaļ, kropli!" Tā viņš saka.

Nobirst vēl sitieni.

„Tur, kopā ar viņiem, nebūtu tik vientuļ

Sitieni un Zemzema vārdi, kas te tagad kā no pazemes, Ilzei sāp līdz sirdij, un reiz viņu ceļas kā aukstums, kas viņu sadrebina tās, laikam, ir baiļes, bet tanī pašā laikā viss ap viņu kāpj kā vēl neredzēta gaisma un ug kas ceļas viņai līdz acīm, un meitene redz t viņa vēl nekad nav redzējusi: viņa satver Zem abas rokas, lūdzas un glāsta tās un nelaiž un saka: Tu nebūsi vientuļš!

Ilze pārvelk roku pār acīm. Nē, viņai vis ir tikai tā licies. Viņa stāv, kur stāvējusi, un bēdama klusē. Varbūt tā ir kāda balss, varbū

VIJA

, 1966. G. 14. DECEMBRIS

KCIJA TORONTO.

ērēds Vinčels, 608 Palmerston
, 531—4533;
ivija Ančāne, sasniedzama re-

olis Norītis, 1749 Victoria Park
Ont.; tālr. 759—8076;
orinieks, 26 Underhill Dr., Don

eteris, 17 Chester Hill Rd.,
26.

EIROPĀ:
inster/Westf., Von Einem Str. 19.
ūtus pēc vajadzības lūdzam. Ne-
labā, bet uz vēlēšanos sūta at-
n (Kanādā) vai starptautiskais
Ar autora vārdu vai iniciāļiem
domas ir rakstītāja personīgs
atbilst arī redakcijas viedoklim.

Kanadā — par mēnesi $1.50;
$4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu
tsevišķa numura cena 20 centu
nājumu daļā $1.60, bet teikstā
$6.40 par 1 collas slejas telpu

tiņām un dominām bez sakarī-
bas, bez nozīmības, un tos var
lasīt no viena vai otra gala, vi-
sādi iznāk labi. Jo mazāk sapro-
tams saturs, jo labāk. Mistērija
tačū ir mums visapkārt, kāpēc
lai nebūtu dzejā?

Lāčplēša trubadūri raksta va-
riācijas par tematu „Latvijas
kalnos, Latvijas lejās krūtīs man
atdzīvo brīvības gars!"

Zilās dūmakas pūtēji piepūš
mūsu dzīvi pilnu ar romantikas
dūmiem „saldu sapņu pasaulē"...
Kaš būtu dzīve tiem cilvēkiem,
kuriem nav izdevies iekopt savu
rožu dārzu, bet jādzīvo kā Ame-
rikas prēriju farmeriem bez
viena kociņa pie savas mājas,
ja nebūtu dzejnieku, kas visu to
pasniedz kā uz delnas?

Lasītājiem bīstami ir pirmo di-
vu katēgoriju dzejnieki, viņu
vārsmas var būt briesmu pilnas,
sevišķi, ja rakstījuši dragātāji
vai, kā Jānis Klīdzējs mēdz
teikt, spridzinātāji. Tie var sa-
graut pat vecu baznīcu mūrus.
Tie būtu nosūtāmi uz Kanadas
Ieduslaukiem. Kripatiņu slijātāji
bīstami ar to, ka „nepadziļina"
cilvēka garu, bet mudina uz gu-
lēšanu K. Skalbes ziemeļmeitu
salā.

Turpretim vērtīgi ir trešās un
ceturtās katēgorijas dzejnieki,
kūri lasāmi rītos un vakaros ga-
rīgas veselības uzturēšanai. Ce-
rams, ka J. Bičolis to aprakstīs
u sīkāk savā ilgi topošajā latviešu
s literātūras vēsturē. — Patiešām,
dzejai briesmas nedraud, bet la-
sītājiem no visām pusēm!

Dr. A. Karps

soda bataljonā. Trīs dienas bi-
ōegu pāri. Nu jau trīs nedēļas
sakaltušas maizes un malku
vi man netic. Ko lai daru? Ja
kādā nometnē, tad varētu, var-
rienes aizsniegt Ulbrichtu. Viņš
zturas Maskavā un mani pa-

mierinājums. Otras dienas pus-
dzot atceras. Saņemu ūdeni, tas
ēdefinējamu virumu sarūsējušā
Garšo vareni.
īdi, katru dienu rītā un vakarā
dens šai bundžā. Bet nekā ēda-
ulsums kļūst arvien lielāks. Iz-
ktajā dienā beidzot sargs atnes
un nedaudz konservētas gaļas,
s vietā tēju. Kāri uzklūpu šim
Bet tikko esmu visu apēdis, do-
ums: Kādēļ man pēkšņi deva
, ja iepriekš lika četras dienas
vēlas?
s laiku, kad sargs ar patiešām
mani lūdz viņam sekot. Līdz
es vienīgi caur šauro lodziņu
em gaiteņiem un kāpēm doda-
stāvā. Mani ieved istabā, kurā
četras sievietes uniformās Viena
uz krēslu, piedāvā man cigareti
valodā noprasa, kādēļ es kā ho-
ies vācu armijā.
idzšinējo lietas norisi, savu lielo
tāmi jautājumi. Atbildu pēc la-
gās drīkstu jautāt arī es. Izsaku
a esmu vairāk nekā četras die-
tikpat kā bez ēšanas un dzer-

iss vēl turpināsies?" es jautāju.
icis frontei kā sabiedrotais!"
urpinājums sekos)

Gvido Brūveris

INTERESANTA IEPAZĪŠANĀS

VECLATVIEŠU GLEZNOTĀJA ANDREJA LAPIŅA IZSTĀDE TORONTO

Ierodoties no Argentīnas Toronto, lai šejienes latviešus iepazīstinātu ar saviem darbiem, man pašam iznāca negaidīta iepazīšanās ar veclatviešu gleznotāja Andreja Lapiņa mākslu viņa 100. dzimšanas dienas atcerei rīkotajā izstādē Toronto laikā no 18. novembŗa līdz 4. decembrim. Šī iepazīšanās jo interesanta bija tādēļ, ka līdz šim nemaz nezināju, ka latviešiem šāds mākslinieks bijis un Kanadā lielu popularitāti izpelnījies. Interesanta sagadīšanās bija arī tā, ka iepazīšanās ar Andreja Lapiņa mākslu man iznāca tikai dažas dienas pēc ierašanās Toronto, kad tikpat kā nekā vēl nebiju no šīs pilsētas iepazinis un nebiju arī vēl redzējis pašreizējo Kanadas latviešu gleznotāju darbus.

Tā gadījums nolika, ka pirmie latviešu gleznotāja darbi, kuŗus Toronto redzēju, bija tieši arī pirmā Kanadā strādājošā latviešu mākslinieka darbi.

Izstāde bija plaša un aptvēra 51 Andreja Lapiņa darbu, parādot viņa dažādos gleznieciības iteiksmes periodus. Bija iespējams iepazīties ar viņa dažādajām technikām, kā arī izsekot iemīļoto tematu dažādajiem apstrādāšanas veidiem laikā no 1906. gada, kad radies akvarelis „Tirgus Parīzē" līdz, domājams, mākslinieka pēdējos dzīves gados gleznotajiem darbiem. Par nozēlošanu, darbos vēlākajā laikā nav atzīkad tikpat kā nekā vēl nebiju mēts gads, kuŗā tie radīti.

Nezinot darbu rašanās secību laika ziņā, skatē tomēr pēc apdares veida un motīvu izvēles vairāk atšķirt pēdējo gadu un agrāk gleznotos darbus. Lapiņa iemīļotākais motīvs vienmēr bijusi zirgi, kuŗus viņš gleznojis, skatoties ar romantiķu ženiko un Delakruā acīm. Arī darbos „Pievārtiem" un „Trauksme" motīvs izteikti raksturīgs romantiķiem. Zirgi par jaunu ir temats arī gleznās „Atpūta", „Atpūta ceļā" u.c. Pārsteidzoši brīvi gleznota ejļa „Atspirdzināšanās". Kopā ar temperu „Nony" un ejļu „Cupercliff" šī glezna, katra savā žanrā, bija vislaimīgāk atrisinātie darbi izstādītō vidū.

Izstādē bija redzamas arī gleznas, kuŗās Lapiņš impresionistiski reāli tēlojis Kanadas ainavas visos gadalaikos. Šo darbu mākslinieciskais līmenis visai dažāds. Vienkāršu un pārliecinošu gleznojumu vidū bija redzami arī mazāk izdevušies. Mazliet trauceja arī izvēlēto motīvu ne vissai oriģinālā apdare, bet izceļama Lapiņa interese aktuālizēt savu techniku. Liekas, ka no Kanadas ainavām vasaras motīvi pārliecina vairāk nekā viņa ziemas skati. Pēdējos meklētie apdares efekti traucē kopiespaidu.

Priecājos, ka šī izstāde man deva iespēju redzēt latviešu mākslinieku, kuŗš Kanadā bijis pazīstams jau sen, bet man nozīmēja jaunatklājumu.

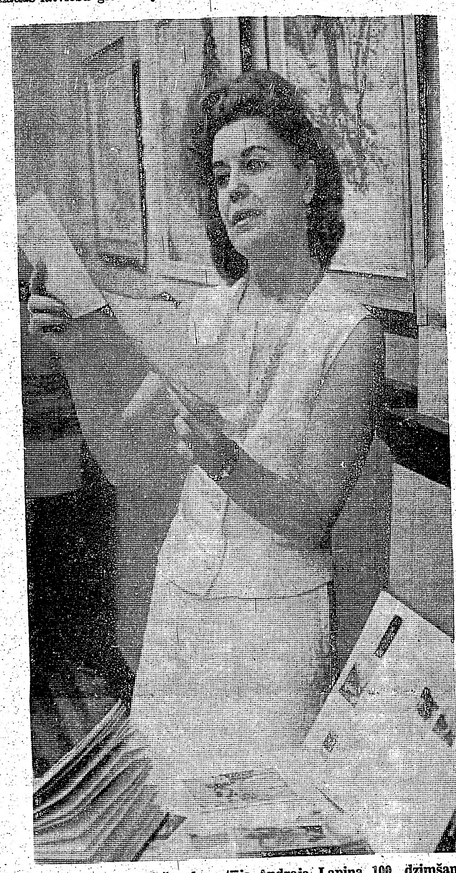

Iekārtojot veclatviešu gleznotāja Andreja Lapiņa 100. dzimšanas dienas atceres izstādi Latviešu namā Toronto, gandrīz visas gleznas tai no savas personīgās kollekcijas deva īpašumu režisors Reins Andre. Uzņēmumā viņa dzīvesbiedre Valve Andre pie savāktajiem materiāliem par Andreju Lapiņu izstādes atklāšanas dienā. Foto: J. Liģers

Elizabete Zarāne

IRNIEKS

Viņš godina mani,
viņš smaida un nedara ļauna:
Kopj savu istabu,
uzklāj savu gultu,
No rītiem nāk mājās, —
cik labi būtu,
Ja visi tādi būtu.
Te vienu rītu
Sāku ko meklēt, —
zāles, lai gulēt varu.
Tad izeju ārā un
stāvu kāpņu galā.
Man sitas nāsīs
tāds stiprāks gaiss.
Kas tas? Kur tāds?
Jo tas smaržoja
pēc sievietes dārgas,
tā nebija lēta,
Tā bija smarža dārga.
Tad sāku es meklēt,
Kur ir tā dāma, kas
lieto smaržas tik dārgas.
Pie katrām durvīm
piegāju es,
Bet tur nebij' nekā,
Tur tikai krāca kā vienā,
Tā otrā istabā.
Smaržas gan plūda
No visām durvīm,
manī pašā iezagās
Greizsirdība maza.
Cik žēl, ka smaržas nav manas.
Man palika neērti
un kauns tā stāvēt,
Es pagriezos uz durvju pusi
iet gulēt.
Te paveŗas durvis
ar parfīma dūmiem
Un īrnieks mans labais
izlaiž dāmu ar smaržu.
No rīta ir uzkopta telpa
un uzklāta gulta,
Bet smarža paliek tā pati
un mans īrnieks.

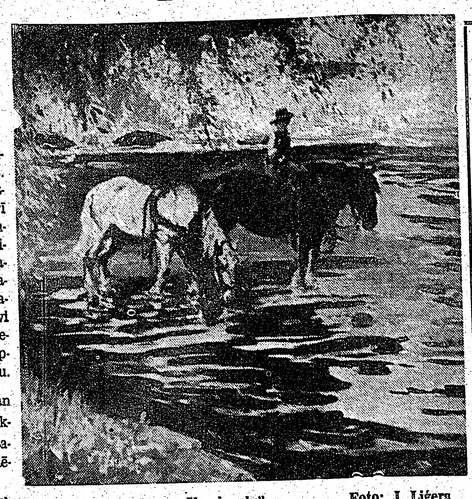

Andreja Lapiņa glezna „Uz pieguļu". Foto: J. Liģers

NO ARĢENTĪNAS

GVIDO BRŪVERA

GLEZNU IZSTĀDE

LĪDZ 23. DECEMBRIM

KIČENERĀ SONNEK GALERIJĀ

108 Queen St. N. tel. 576-7719.
Atvērta no pirmd. līdz piektd.
pl. 2—6 vak., ceturtdien no pl.
8—10 vak.

DV APGĀDS PAPLAŠINA GRĀMATU IZDOŠANU

DIVI ZIEMSVĒTKU DĀVANĀM PIEMĒROTI IZDEVUMI

Pie Kanadas DV zemes valdes jau vairākus gadus pastāv arī grāmatu apgāds Daugavas Vanags, tomēr tā izdevumi tirgū parādījušies visai reti. No apgāda līdz šim izdotajām grāmatām visplašāk pazīstamā ir prof. A. Rubuļa sakārtotā latviešu rakstnieku darbu antoloģija angļu valodā „Latvian Literature", kuŗa atzīta par vērtīgu kapitāldarbu, kas kalpo citu tautu iepazīstināšanai ar mūsu literātūru un reizē atgādina mūsu tautas likteni.

Tagad apgāds Daugavas Vanags nolēmis nopietnāk pievērsties grāmatu izdošanai, laižot tirgū katru gadu lielāku grāmatu skaitu nekā līdz šim. Pie apgāda radīta īpaša izdošanai piedāvāto darbu izvērtēšanas komisija, kuŗa izšķir izdodamās grāmatas. Tā zināmā mērā ir garantija, ka apgāds neizdos mazvērtīgus darbus, kuŗi nerod pircējus un grāmatnīcās pārklājas ar putekļu kārtu. Tikko iznākušas divas jaunas apgāda grāmatas Ziemsvētku patēriņam — Pēteŗa Aigara romāns „Atkusnis sākās oktobrī" un Tonijas Krūkas tēlojumi „Tu debesis turi savās rokās". P. Aigars savam jaunajam romānam par fonu izraudzījis ungāru sacelšanos pret komūnismu pirms 10 gadiem, galvenajām personām, to vidū arī dažiem latviešiem, liekot darboties Londonā un Budapeštā. Šai darbā viņš spilgti parāda morāles plaisas, kuŗas šķir brīvās un nebrīvās tautas. Tonijas Krūkas jaunā grāmata veltīta vecāklem, skolotājiem, audzinātājiem un visiem citiem, kuŗiem tuva bērnu pasaule. Lieliskos tēlojumos no pašas pieredzes skolotājas darbā kanadiešu skolā autore spilgti parāda bērnu filozofisko dzīves izpratni, priekus un bēdas.

Vairākas vērtīgas grāmatas apgāds iecerējis arī nākošajam gadam, no kuŗām dažas jau atrodas sagatavošanā. Paredzams, ka jau pirms Lieldienām apgāds lasītājiem varēs pasniegt patiesu retumu, vienreizēju izdevumu vārda tiešajā nozīmē — pērnā gadā mirušā rakstnieka Tālivalža Dangava pirmo un reizē arī pēdējo grāmatu „Strandējušo salu", kuŗai būs pievienots arī ieskats, bet nepabeigtais tēlojumu krājums „Bada dzeguze". Atsevišķi T. Dangava darbi līdz šim izkaisīti vienīgi periodikā, pie tam tikai niecīga daļa no tiem sarakstītajiem. Tagad visi nelaikā mirušā rakstnieka stāsti būs sakopoti — „Strandējušo salā". Stāstu darbība norisinās krāšņajā Dienvidamerikas fonā, tēlotie tipi ir spilgti un raksturīgi videi. Nedaudzie krājuma „Bada dzeguze" tēlojumi norisinās Vācijā DP nometņu sākuma laikā. T. Dangavs izveidojis pats savu īpatu stāstījuma stilu, kādēļ, klāt nākot darbu spraigajam saturam, šī viņa pirmā un pēdējā grāmata būs vērtīgs ieguvums katram latviešu literātūras draugam.

Sagatavošanā atrodas arī 1957. gadā no okupētās Latvijas izbēgušās ārstes Dr. Lilijas Zariņas atmiņas „Sarkanā migla", kuŗu publicēšana tikko pabeigta mūsu laikrakstā. Daudzi lasītāji izteikuši vēlēšanos šo darbu iegūt grāmatā. Lai ar šo vērtīgo un mūsu nacionālpolitiskajai cīņai nozīmīgo darbu varētu iepazīties plašākas lasītāju masas arī citos kontinentos, apgāds Daugavas Vanags vadība izšķīrusies šo vēlēšanos izpildīt.

Tikko iznākušās un apgāda turpmāk izdodamās grāmatas pasūtināmas DV grāmatnīcā Toronto: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada. Vdg.

TIKŠANĀS UN ŠĶIRŠANĀS VAKARS

IEBRAUC ARNOLDS APSE; AIZBRAUC KARMENA KURZEMNIECE UN EDUARDS SILKALNS

Šoruden Arnoldu Apsi Minsterē, Vācijā, dzirdējām un satikām divas reizes. Pēdīgi viņam apnikusi kalna vientulība Francijā. Pirmoreiz viņš runāja septembrī latviešu ģimnazijā, bet 24. novembrī Minsteres latviešu studentu kopas (MLSK) sarīkojumā. Rakstnieks lasīja interesantu nodaļu no sava otra romāna „Klosterkalna Selestine", kuŗš gandrīz jau pabeigts, un Cēdelgemas gūstekņa pārdzīvojumu dzejoļu ciklu. Pēdējais savā saliedējumā ir labi veidots mūsu kaŗavīru traģēdijas iemūžinājums uz visiem laikiem. Diemžēl, jaunā paaudze, pat jaunos dzejdaŗus ieskaitot, un tie, kuŗi nav paši „vilkušies kā ēnas gar dzelonstiepļu žogu", to īsti nevar izprast. To liecināja arī šis lasījums — pat saprotama dzeja var izlikties „nesaprotama", ja kādam nav iejūtas spēju un pietātes pret cita pārdzīvojumiem.

Vakara otrā daļā MLSK atvadījās no saviem biedriem Selgas un Eduarda Silkalniem, kuŗi 6. decembrī izbrauca no Brēmerhāfenas uz Austrāliju. Ģimenes galva ar nākošā gada februāri tur atsāk darbu savā agrākajā skolā. Atvadrunā rakstnieks Eduards Silkals pastāstīja, ka šis bū-

(Nobeigums 5. lpp.)

JĀNIS KLĪDZEJS

Koka kāja un koka galvas

STĀSTS

(8. turpinājums)

Pa kraujas malu Ilze paiet uz labo pusi un ieklausās sitienus, kas krīt strauji viens pēc otra, un tie klaudz, it kā kāds dauzītu pa nokaltušu koku. Jau nākošajā solī Ilze apstājas, jo tas, ko viņa te redz, liek izbailēs un žēlumā sastingt: uz garena un plakana klints gabala, kas gul kraujas malā kā milzīga pelēka zivs, sēž Zemzems un, augsti cilādams nūju, ar visu spēku sit pa labo kāju un, reizēm, it kā par šo savu jauno nodarbību ļoti tiksminādamies, asi iesmejas un saka kaut ko. Tikai dažus teicienus Ilzes ausis spēj notvert, jo sitieni ir skaļāki par viņa balsi.

„Satin savu bijušo dzīvi . . . ap saviem koka soļiem un ej atpakaļ, kropli!" Tā viņš saka.

Nobirst vēl sitienu kārta, un tie klaudz ar īsu, sausu skaņu.

„Ej atpakaļ, Aleks, pie saviem biedriem un . . . palīdzi izpušķot viņu pazemi."

Vēl sitieni.

„Tur, kopā ar viņiem, nebūtu tik vientulīgs."

Sitieni un Zemzema vārdi, kas te tagad dun kā no pazemes, Ilzei sāp līdz sirdij, un reizē ap viņu ceļas kā aukstums, kas viņu sadrebina, un tās, laikam, ir bailes, bet tanī pašā laikā viss tas ap viņu kāpj kā vēl neredzēta gaisma un uguns, kas ceļas viņai līdz acīm, un meitene redz to, ko viņa vēl nekad nav redzējusi: viņa satver Zemzema abas rokas, lūdzas un glāsta tās un nelaiž viņu un saka: Tu nebūsi vientuļš!

Ilze pārvelk roku pār acīm. Nē, viņai viss tas ir tikai tā licies. Viņa stāv, kur stāvējusi, un drebēdama klusē. Varbūt tā ir kāda balss, varbūt tās ir tikai viņas pašas domas, kas tai saka: Tev nav jābaidās.

„Nē, nē, nē!" ar skaļu balsi izsprūk no Ilzes krūtīm.

Zemzema pacelтā roka ar nūju nošūpojas gaisā, un nolemtais sitiens kāju neķer. Viņš strauji, ar visu augumu griežas uz šo pusi un izskatās, kā pēkšņi no miega atmodināts. Ilzes viņš neredz, jo viņa vēl arvien stāv koku ēnā.

„Mošķis tāds! Kas tur tā nelabi bļauj?" viņš kliedz pret tumsu zem kokiem.

Ilze iznāk no ēnas un lieliem soļiem iet tieši uz akmeni, kur sēž Zemzems, un saka:

„Ne uz kādu pazemi tu neiesi atpakaļ!"

Tad pēc brīža:

„Nekāds mošķis, es esmu Ilze."

Tikai tagad Zemzems ir pa īstam atjēdzies no pārsteiguma un Ilzi pazīst.

„Ilžuks? Tu? Tagad, nakts vidū, te?" viņš vaicā, un viņa acis plešas arvien platākas un, pirkstiem taustīdamies sev ap pieri, it kā pārbauda, vai te redz dzīvu cilvēku vai no mēness bāluma iznākušu parādību.

Ilze neatbild, tikai pamāj ar galvu.

Tad Zemzema pieres āda sāk rauties grumbās un viņa balss top barga:

„Kāds nelabais tevi dīda tā skriet apkārt nakts vidū, saki tu man? Ko tu te meklē? Ar pulkām norunāts randiņš? Tu esi skolniece. Vai tu nezini, ka ap šo laiku tev jau sen vajadzēja būt gultā? Vai tev rītā nav jābūt klasē? Ak, ir gan! Vēl kāds pamanīs un domās, ka es tevi te atvīlis. Man nekā, bet tev būs suta. Tūlīt atpakaļ mājās!"

Savu garo bāriena runu nobēris, Zemzems atgriežas, paņem atkal rokā savu nūju un skatās pār miglas apsegto ieleju.

Ilze košļā lūpas. Viņas acīs kāpj karsts valgums. Nē, to gan viņa nav gaidījusi, ka Zemzems, kas kādreiz bija Aleksis ar tik patīkamo balsi, varēs viņu tā pazemot un aizvainot. Varbūt apgriezties un iet?

Šo brīdi viņa pārvar rīstīdamās. Nē, viņa jūt līdz smeldzei, ka Zemzemu tomēr te nedrīkst atstāt vienu. Bet kā lai to pasaka, kāpēc viņa nākusi un ir te?

Zemzems sēž noliektu galvu un, laikam, kaut ko domā.

Ilze paceļ asarainās acis un skatās nakts debesu bālumā, ko pār pasauli izsedzis mēness, un viņai liekas, ka debesis sētu pār viņu kādu jaunu sēklu kā baltas dzirkstis. Un viņa skatās, klausās un dzird, kā tās, klusi skanēdamas, krīt kaut kur viņas dziļumā un paliek tur, no kuŗienes ceļas viņas elpa. Meitenei liekas, ka ap viņu šūpotos balti viļņi un viņai gribētos sevi visu atdot labam un darīt kaut ko labu, ko vēl nekad nav darījusi. Un viņa domā: Ja es tā varētu visa iet Zemzemā, izkust viņā pilnīgi un palikt tur uz visiem laikiem un būt ar savām domām viņa domās, tad viņš vairs nevarētu būt tik nelaimīgs un vientulīgs. Ai, jā — es tad zinātu, kā un kur viņam atrast jaunu prieku.

Zemzems pagriežas atkal atpakaļ un, brīdi skatījies Ilzē, sāk runāt ātri, un viņa balss vairs nav barga:

„Ilžuk, Ilžuk . . . Tu raudi? Ko tu raudi? Ka es tā teicu? Es to teicu, lai tu sev nesataisītu nepatikšanas, saproti . . . Būs jau labi! Nāc, apsēsties te. Parunāsimies. Tu vēl esi bērns. Ar tevi vēl ir vērts pārrunāt visu ko . . ."

Ilze nepakustas.

Zemzems nosaka pie sevis:

„Bērns . . . Tāds galšs bērns . . . it kā vēl nupat būtu . . . tur . . . tālu . . . bijis . . ."

Ilze paiet soli uz priekšu. Viņa jau norijusi rūgtumu un spēj atkal runāt.

„Es teicu . . . es lūdzu . . . lai Alda tevi nelaiž, lai viņa iet tevi meklēt," viņa saka.

Zemzema noliektie pleci, kā kādas rokas parauti, saslejas uz augšu.

„Aldai tu teici? Tu lūdzi, lai viņa nāk?" viņš vaicā, katru vārdu iztelkdams atseviški.

Tad atvaicā vēl:

„To dariji tu?"

Ilze klusē. Tad viņa saņemas un saka:

„Alda nenāca . . ."

Zemzems uzsvilst un runā asi un ātri:

„Alda nenāca, protams! Un viņa pareizi darīja! Viņai nav arī jānāk! Ir labi, ka viņa nemelo. Ko gan viņa ar mani — tādu koku — lai iesāktu? Jau tad, kad viņa pie manis bija slimnīcā, es redzēju, ka viņai manis vairs ir tikai žēl. Man nevajaga žēlotāju! Neviena!"

Zemzems kliedz tā, ka visi kraujas koki atrej viņa atbalsi. Tad savalda sevi ātri un saka:

„Ak, ko es te sarunāju! Tu vēl esi bērns, vēl par jaunu, lai visu to saprastu . . ."

Ilze atkal noliec galvu.

Zemzems vaicā:

„Kāpēc tev ienāca prātā te nākt un mani meklēt?"

„Es redzēju . . . es sapratu . . ."

„Ko tu saprati?"

„Ka tev sāpēja, kad tur bija mūzika un tu biji tā . . . viens . . . Un tad es redzēju, ka tu tā aizgāji . . . Man bija bailes, ka tu tā aizej . . . bija žēl, ka neesmu Alda, ka esmu vēl tikai tāda . . . meitene . . . Bet es gribēju tevi atrast. Es skrēju. Redzēju sliedi rasā . . . Un tā biju te un . . . redzēju, kā tu sevi siti . . . un tā runāji! Kāpēc tu tā baigi dauzīji savu kāju? Tas taču sāp briesmīgi . . ."

(Turpinājums sekos)

Šķiroties no tēva mājām...

DAUGAVAS VANAGI KANADĀ IZDEVUŠI LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMAS SKAŅU PLATE

„Kad šķiroties no tēva mājām..." — ir viena no divpadsmit latviešu bijušo leģionāru dziesmām, kuras uzņemtas Kanadas DV nule izdotajā skaņu platē — ilgi gaidītā un skaistā Ziemsvētku dāvaniņā ikvienam, kas ar tēvzemes mīlestību sirdī un ierocīem rokās otrā pasaules karā cīnījās Latviešu leģiona rindās, tāpat visiem tiem, kuŗi nešaubīgi ticēja mūsu varonīgo karavīru cīņas jēgai, upuriem un taisnīgajai lietai. Šī skaņu plate ir gaidīta dāvana arī tiem, kuŗi neaizmirst, bet pagātnes atmiņās saglabā izturību tagadnei un ticību nākotnei. 21 gadu pēc kara uguņu apdzišanas izdotā latviešu leģionāru dziesmu pirmā skaņu plate ir vērtīga dāvana arī mūsu jaunatnei kā vēsturiska laikmeta lieciniece un varoņgara turpinātāja no paaudzes uz paaudzi.

Ieskaņojot Kanadas DV sagatavoto skaņu plati ar karavīru dziesmām, akordeona pavadījumus veica Elžens Zablockis. Foto: J. Ligers

Kā radās šī skaņu plate un kādēļ pagāja vesels „pilngadības" gadu skaits līdz tās izdošanai? Šāds jautājums var rasties katram, kas, atmiņās kavēdamies, piemin bērnības takas dzimtajā sētā, vēlāk izstaigātos kaŗa laukus, kur radušies tik daudzi stāsti un bijušās frontes dziesmas. Līdzīgi mūsu tautas dainām, arī daudzas frontes dziesmas radušās gan grūtos, gan arī patīkamos brīžos un izplatījušās, tā sakot, no „mutes mutē". Bieži vien vairākām dziesmām tā radušies arī varianti ne tikai teksta, bet arī melodijas ziņā. Ne visām dziesmām sagalabājušās notis un autoru oriģinālteksts. Tādēļ jau 1945. gadā, latviešu leģionāriem nonākot dažādās gūstekņu nometnēs Vācijā un vēlāk Beļģijā, radās doma saglabāt bijušās frontes dziesmas. Pie šī darba rosīgi stājās R. Zuika, I. Sakss, R. Bērziņš, K. Skuja un citi. Tā radās E. Rirdāna Anglijā izdotais karavīru dziesmu krājums „Kaŗa zābakos". Bet gadiem aizejot un sekojot tehniskās attīstības laikmetam, radās arī doma par dziesmu iemūžināšanu skaņu platē. Idejiski šo domu jau ilgāku laiku lolojis pašreizējais Kanadas DV valdes pr-dis E. Krūka, bet īstenošanas iespēja radās, kad Hamiltonas nekustamu īpašumu biroja īpašnieks V. Tuklers apsolija ne tikai morālu, bet arī materiālu atbalstu vismaz pāris tūkstošu dolaru apmērā. Viņš nodoma īstenošanai iemaksāja 1500 dol., kas nodrošināja iecerētās skaņu plates izņākšanu. Latviešu karavīru dziesmas „sevī izmēsājis" arī komponists un diriģents Imants Sakss. Pateicoties viņa ilgstošam un mērķtiecīgam darbam, radās arī atsaucīgi dziedātāji un vairāki techniskie darbinieki, kuŗi, savus soļus un stundas neskaitot, panāca, lai šogad Ziemsvētku dāvanu vidū būtu arī skaņu plate ar latviešu karavīru dziesmām.

Kanadas DV sagatavotās skaņu plates ieskaņotāji lentē — Vilnis Āpše no Toronto (stāv) un Imants Ķipis no Sv. Katrīnām. Foto: J. Ligers

Plate pasūtināma un iegādājama DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada, tāpat visās DV nodaļās Kanadā un ASV. Parastās plates cena ir 5 dol., bet stereo izstrādājumā 5.50 dol. Tehnisko pagatavošanu veikusi RC Victor sabiedrība.

Platē ieskaņotās 12 izmeklētās karavīru dziesmas izvēlētas, pakāpeniski atmetot mazāk raksturīgās un izteiksmīgās. No platē uzņemtajām dziesmām „Dzimnes meitenes dziesmu" ar Toniju Kalves tekstu un N. Kreišmaņa mūziku iedziedājusi soliste Maiga Dežardēna, bet baritons Pēteris Geistauts akordeonista E. Zablocka pavadījumā iedziedājis kādreiz tik populārās un vēl šodien neaizmirstās dziesmas „Man dzīvē laimes nav" un „Zilais lakatiņš". Toronto latviešu pūtēju orķestris E. Slaucitāja vadībā pavadmūziku devis vīru ansambļa dziesmām „Paliec sveiks, mans mazais draugs" un „Kad ar uzvaru šo kauju", bet lī vīru ansamblis iedziedājis „Kad šķiroties no tēva mājām", „Ikkatru sestdien's vakaru", „Tumbā rasā", „Saule uzlec mirdzēdama", „Paliec sveika baltā bērzu birze", „Augstienē pie Madonas" un „Klip, klap". Vīru ansamblī pirmie un otrie tenori ir A. Pērkons, A. Saulīte, A. Bērziņš, A. Korsaks un V. Bošs, bet barītoni un basi — A. Jekums, E. Kraujiņš, E. Višķers, R. Ceinovskis, J. Strautmanis un E. Ābele.

Platē uzņemtās dziesmas vairākkārt iedziedātas skaņu lentē, kuŗu ieskaņojuši V. Āpše un I. Ķipis. Lente pēc tam savukārt mūzikāli rediģēta un papildināta, dažos gadījumos ar ierindas soļu ritmiskām skaņām, tā radot iespaidu par karavīru rindām, kuŗas redzējām raitā soļi gan Rīgas ielās, gan citās pilsētās un lauku ceļos.

Skaņu plates apvalkam priekšpusi zīmējusi Z. Pola, bet aizmuguri sagatavojusi T. Krūka, izmantojot J. Liģera fotouzņēmumus. Apvalka iespiešanu paveikusi A. Liepiņa foto-ofseta darbnīca. Tā skaņu plates tapšanas darbi galvenokārt paveikti ar pašu latviešu darbu. Kaut nav iespējams visus šos darbus un to paveicējus šai rakstā pieminēt, tas tomēr nemazina paveiktā darba izcilo nozīmi. Kā katrā lielākā darbā, arī šīs skaņu plates izdošanā nācies pārvarēt ne mazumu dažādu neparedzētu grūtību, kuŗas plates iegādātājiem un klausītājiem paliks nedzirdamas, tāpat kā daudziem joprojām nezināmas un neizprotamas lielas mūsu varonīgo karavīru cīņas un nestie upuri. Šī skaņu plate lai katrā mājā kļūst par pieminekli Latvijas brīvības cīņām un cīnītājiem otrā pasaules kaŗā, reizē atgādinot arī vēsturiskās strēlnieku Ziemsvētku kaujas, kuŗas palīdzēja dzimt Latvijas neatkarīgai valstij.

Jānis Traips

TORONTO ZIŅAS

● Kanadas DV valdes rīkotais Ziemsvētku tirdziņš 10. un 11. decembrī Latviešu namā kopskaitā bija pulcinājis vairāk nekā 1000 apmeklētāju. Paredzams, ka kopīgie ienākumi būs ap 5000 dol. Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, arī šoreiz sevišķi labs pieprasījums bija skaņu plašu stendā, kuŗā pārdots vairāk nekā 200 plašu, no tām puse bija tikko Kanadas DV izdotās latviešu karavīru dziesmas. Tāpat rosība bija vērojama pie A. Gugāna rotas lietām, K. Riekstiņa pārzinātajā neredzīgo izstrādājumu stendā, A. Kazerovskas darinātajām sedziņām, M. Karoles vadītā kosmētikas stendā, J. Eņģeles audumiem, A. Miesnieces sedziņām, M. Bolmanes tautiskajām kakla saitēm, D. Staško emaļētajiem trauciņiem un kapara izstrādājumiem, M. Stangas (no Londonas) dzintara izstrādājumiem, kā arī DV grāmatnīcā un tās iekārtotajā stendā. Ar savām gleznām tirdziņā piedalījās mākslinieki E. Dambergs, A. Anšmits un A. Zvīdris, pārdodot vairākus darbus. Daudz vērtīgu laimestu bija arī mantu loterijā, bet laimes ākā daudz pārsteigumu mazajiem tirdziņa apmeklētājiem. Tirdziņa vadību šogad bija uzņēmies A. Šterns ar Toniju Krūku kā vietnieci, bet rosīgāko talcinieku vidū bija R. Britāls ar dzīvesbiedri, A. Čivželis, M. Jonāne, A. Beizaks, V. Cinis un citi. Par kafijas galdu un siltiem ēdieniem tirdziņa apmeklētājiem gādāja DV Toronto nodaļas vanadzes R. Zamlovskas vadībā.

● Ap 60 dalībnieku pulcējās DV Toronto nodaļas rīkotajā Ziemsvētku eglītes vakarā, kas 10. decembrī notika Latviešu namā. Pašapdāvināšanos un sarīkojuma norisi vadīja A. Čivželis, bet sarīkojumu ar uzrunu ievadīja nodaļas valdes priekšsēdis I. Zamlovskis. Priekšnesumu daļā deklamēja A. Memenis un A. Bencone. Ziemsvētku sarīkojumā bija ieradusies arī Austrālijas viesņa — dziedātāja Apolonija Šapale, kuŗas koncerts paredzēts 15. janvārī.

● Sv. Andreja draudzes koŗa Ziemsvētku eglītes vakaru 10. decembrī ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Cops. Ap 100 koristu un viņu ievesto viesu uzrunāja koŗa diriģents A. Purvs un koŗa priekšnieks J. Petzalis. Priekšnesumu daļā piedalījās koristu bērni un jaunieši, bet kafijas galdus bija klājušas koŗa dāmas.

● Austrumu draudzes dāmu komiteja Ziemsvētku dāvanām trūkumcietējiem Eiropā nosūtījusi 140 dol.

● TLB inženieŗu un techniķu kopas sanāksme notiks 16. decembrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā, kur inž. A. Groskopfs referēs par tematu „Ceļojums uz mēnesi". Visi interesenti aicināti piedalīties.

LONDONA

● Londonas latviešu kopas dāmu komiteja savas priekšnieces M. Rietas vadībā 4. decembrī bija rīkojusi tradicionālo Ziemsvētku tirdziņu, kas pulcināja tik daudz dalībnieku — gan pārdevēju, gan pircēju, ka telpas bija pārpildītas. Īpaši bagātīgi bija rotaslietu klāsti. Svētku dāvanām varēja izvēlēties arī dažādus audumus un rokdarbus, keramiku, koka un ādas izstrādājumus, pašu lietas īsta vaska sveces un daudz dažādu citu darinājumu. Visātrāk izpirka cepumus. Tirdziņa nobeigumā G. Brikmanis un A. Dreimanis rādīja filmas par Londonas latviešu sarīkojumiem kopš 1957. gada, pēdējiem dziesmu svētkiem Toronto un pērnā novembra demonstrāciju Ņujorkā. Ps.

MONTREALA

● Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes Ziemsvētku eglītes vakars notiks 18. decembrī plkst. 2 pēcpusdienā presbiteriāņu baznīcā (Hutchison un St. Viateur). Pēc svētbrīža baznīcā tās lielajā zālē risināsies galvenā svētku daļa. Eventuāli bērnu priekšnesumi iepriekš pieteicami M. Braunai (tālr. 744-1815).

Mūsu sveiciens vecākai māsai Vācijā

RIETUMVĀCIJAS LATVIEŠU LAIKRAKSTS „LATVIJA" ATSKATIJIES UZ 20 GADU IZNĀKŠANU

Ar paplašinātu un pēc ilgiem gadiem atkal bagātīgi ilustrētu 3. decembŗa izdevumu, kas bija vispār 1244. numurs, Rietumvācijas latviešu laikraksts „Latvija", kuŗu izdod Latviešu centrālā komiteja Vācijā un kuŗš galvenokārt apkalpo Vācijas, Anglijas un Zviedrijas latviešu lasītājus, atskatījies uz 20 gadu iznākšanu. Kaut 20 gadu laika plūdumā ir pavisam niecīgs laika sprīdis, šie paši 20 gadi iegūst pilnīgi citu nozīmi, ja ievērojam, ka latviešu preses vēsturē vispār ir tikai 144 gadus gara un ka nav daudz latviešu periodisko izdevumu, neatkarības gadus ieskaitot, kuŗi iznākuši tik ilgu laiku. Un tomēr Vācijas latviešu laikraksts nav vecākais mūsu periodikas izdevums trimdā, jo šai gadā 25 gadu iznākšanu varēja atzīmēt Argentīnā publicētais mazais žurnālītis „Latvija", bet šāgada beigās 25 gadus lasītājus jau apmeklēs arī „Londonas Avīze". Vācijas „Latvija" tomēr nenoliedzami ir plašākais, nozīmīgākais un arī labākais no šiem mūsu trimdas preses senioriem.

Laikrakstu Gincburgā sāka izdot Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa, pirmajam numuram iznākot 1946. gada 3. decembrī, bet 1949. gada 15. jūnijā, pastiprinoties vispārējam izceļošanas vilnim un aizbraucot arī daudziem redaktoriem un līdzstrādniekiem, izdošanu pārņēma Latviešu centrālā komiteja drīz vien izdevumam pievienojot arī Eslingenā iznākošo laikrakstu „Latviešu Ziņas" un Detmoldā publicēto „Nedēļas Apskatu", visus apvienojot kopīgā avīzē. Tā kā reizē ar apvienošanu pārņēma arī visus štāta darbiniekus, šai brīdī laikrakstam bija 16 redaktoru (!), un tas izmāca trīsreiz nedēļā 16.000 eksemplāru lielā metienā. Izceļošanas gaitā arvien vairāk mazinājās redaktoru skaits, kritās abonentu skaits, un pašreiz jau kopš 15 gadiem laikraksts lasītājus apmeklē vairs tikai reizi nedēļā.

„Latvijas" pirmais atbildīgais redaktors bija Kārlis Rabācs, kas tagad Ņujorkā vada „Laiku". Viņam 1949. gadā no Vācijas aizbraucot, šefredaktora pienākumus reizē ar laikraksta pāriešanu LCK rokās uzņēmās Valdemārs Lambergs (tagad Bostonā), kuŗš, 1950. gada decembrī izceļojot, pienākumus nodeva Maksim Čulītim (pašreiz „Laika" redaktors Kanadā). Kad 1952. gada vasarā pāri okeanam devās M. Čulītis, galvenā redaktora pienākumus pārņēma Pauls Kovaļevskis, kuŗu pazīstam kā rakstnieku Pāvilu Klānu, bet pēc viņa kā piektais šefredaktora krēslā nāca Oskars Kalējs, kuŗš laikrakstu vada joprojām un kuŗu ar šīm rindām sveicinām kā mūsu vecākās māsas šefu. Vācijas latviešu laikraksts mūsu māsa ir ne vien līdzīgā (gandrīz) nosaukuma dēļ, bet it sevišķi tādēļ, ka 1951. gadā tas mēģināja radīt „filiāli" šai kontinentā, Toronto laižot tautā savu Amerikas izdevumu. Dažādu iemeslu dēļ nodoms tomēr neizdevās, bet „radniecīskas" māsu saites starp mūsu un Vācijas latviešu avīzi netieši tomēr pastāv.

Pēc V. Lamberga „Latvijas" saimnieciskie vadītāji bijuši A. Āboliņš (pašreiz ASV), P. Balodis (tagad Toronto), joprojām Vācijā dzīvojošais H. Zāgars un tagad jau mirušais A. Avotiņš, bet pašreiz saimniecību pārzina N. Lečmanis.

20 gadu tecējumā, laikrakstam iznākot Gincburgā, Eslingenā, Švābu Gmindē, Grafenašavā, Veilheimā un tagad Eitīnā, bez jau iepriekš un tālāk minētajiem „blakusredaktoru" pienākumus veikuši gandrīz visi mūsu pazīstamākie avīžnieki: Harijs Mindenbergs (tagad ASV), Arnolds Šmits (veido „Austrālijas Latvieti"), O. Berlings, Aleksandrs Liepa, Zigurds Bārda (Austrālijā), tagad ASV jau mirušie Arvids Klāvsons un Bolesļavs Ķisellis, Felikss Krusa (ASV), J. Ķēkabsons, Arvīds Bolšteins (ASV), Leo Švarcs (ASV), Fricis Igals (ASV), Ēriks Raisters (ārlietu redaktors Ņujorkas „Laikā"), Alfrēds Vinčels (pašreiz sniedz „viesizrādi" Toronto), Vilis Leiņš (Vācijā), Gunārs Grīnbergs (nodarbināts Ņujorkas „Laikā"), Ēriks Miesnieks (Vācijā) un vēl citi, kuŗus patiešām vairs nav iespējams visus atcerēties, lai tādēļ piedod še neminētie.

Savā 20 gadu jubilejas numurā „Latvija" uzņēmumos iepazīstina ne vien ar pašreizējiem veidotājiem, bet devusi vārdu arī kādreizējiem un tagadējiem redaktoriem, kuŗi atceres rakstos izgaismo visu laikraksta vēsturi, attīstību, priekus un bēdas, nostāju u.t.t. Šādus vēsturiskus rakstus snieguši visi kādreizējie šefredaktori K. Rabācs, V. Lambergs, M. Čulītis un P. Pāvils Klāns - Kovaļevskis, pašreizējais galvenais redaktors O. Kalējs, ārlietu redaktors Nikolajs Lečmanis, Anglijas redaktrise Austra Liepiņa, Zviedrijas redaktors Jānis Rudzītis, apgāda ekspedīcijas vadītājs Jānis Sudrabiņš (J. Vestfāls) un vienīgais ārpus tiešā redakcijas štāta rakstnieks Arnolds Apse. Šefredaktors O. Kalējs īpašā ievadrakstā ne vien deklarē laikraksta ideoloģisko nostāju, bet pakavējas arī pie jautājuma, vai mūsu trimdas avīzēs visas ir vienveidīgas, kāds uzskats ieviesies sabiedrībā. O. Kalējs atzīst, ka šī apgalvotā vienveidība ir tikai šķietama, jo katram laikrakstam ir savs iedalījums un savs stils, reizē ar to arī sava seja, bet zināma vienveidība pastāv tikai ideoloģiskā ziņā, jo visiem izdevumiem ir viens mērķis, kuŗu tie izsaka dažādos veidos un dažādā izpausmē. Turpretim polemizēšana par vienu otru jautājumu kopīgajai lietai līdz šim devusi maz.

Mūsu tautas uztverē nav pieklājīgi jaunākam runāt vecākam pretī, šai gadījumā mūsu 15-gadniece tomēr iedrošinās mazliet iebilst pret 5 gadus vecākās māsas ieskatu. Kolēģas O. Kalēja minētās atšķirības ir tikai ārējā izskatā, — techniskajā apdarē, iekārtojumā un stilā, — turpretim saturā mūsu trimdas prese ir vienveidīga, ieturot vadlīniju, no kuŗas novēršanos pa labi vai kreisi, kaut tikai mazu soliti, skauž. Bet patiesi demokratisks laikraksts bez vārda brīvības un reizē ar to arī polemizēšanas dažādos jautājumos nav iedomājams. Šī uzdevuma uztvere tad nu arī ir atšķirīga abām māsām Eitīnā un Toronto.

Alfrēds Vinčels

Rikos bingo vakarus

DV Toronto nodaļa jau ilgāku laiku domājusi par bingo spēles vakaru organizēšanu. Labdarības organizācijām šādus spēļu vakarus atļauts rīkot vienreiz divās nedēļās, un DV Toronto nodaļas pirmais bingo vakars notiks 5. janvārī plkst. 8 vakarā Latviešu namā, kur turpināsies rēgulāri katru otru ceturtdienu. Pirmajā vakarā spēlēs 6 rēgulārās un 2 speciālās bingo jeb loto spēles, pusi no ienākumiem saņemot laimētājiem. Ieejas maksa noteikta 1 dol. no personas, par ko saņems divas bingo spēļu kartes, kuŗas būs derīgas visām rēgulārajām spēlēm. Interesenti varēs iegādāties arī papildkartes par 25 centiem gabalā. Speciālajām spēlēm paredzētas atsevišķas kartes, kuŗas maksās 1 dol. gabalā. Arī šajās spēlēs pusi no ienākumiem sadalīs laimētājiem. Visus dalībniekus priekšlaicīgi informēs par spēles noteikumiem, vakara ienākumiem un paredzēto spēļu kārtību. Par bingo vakaru vaditāju izraudzīts V. Jostiņš, spēles techniskā vaditāja būs A. Broka un kasieris A. Kalviņš.

LATVIEŠU APRINĶIS

●Latviešu lauksaimniecības biedrība un DV Druvas nodaļa kopīgu Ziemsvētku eglītes sarīkojumu rīko 7. janvārī plkst. 8 vakarā Leģiona zālē Šelburnā. Sarīkojuma garīgo daļu vadīs A. Kurse, bet laicīgajā daļā paredzēti kā bērnu, tā pieaugušo priekšnesumi. Līdzņemami groziņi un dāvanas savstarpējai apdāvināšanai. Deju mūziku spēlēs R. Geislera kapella.

Tuvākie jauniešu sarīkojumi

Hamiltonas latviešu jauniešu pulciņš Rota 16. decembrī rīko savu gadskārtējo eglītes vakaru, kuŗā izrādīs arī vairākas filmas.

Toronto latviešu jaunatnes pulciņš Staburags 17. decembrī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā rīko balli „Sniega putenī", Dejošana pie iecienītā The Midnight Suns ansambļa mūzikas. Ieejas maksa biedriem 1 dol., pārējiem 1,75 dol. Kas vēl nav iegādājušies TLJP Staburaga biedru kartes, lūgti pasteigties, jo tās nederēs kā šai ballē, tā arī citos Staburaga plānotajos sarīkojumos.

Montrealā un Toronto jaunieši sagaidīs Jauno gadu divās spožās ballēs. Jaungada balle Toronto notiks Latviešu namā. To rīko rosīgais TLJP Staburags. Līdzīgi iepriekšējām gadam, arī šogad Vecgada balli Montrealā rīko tautas deju kopa Ačkups. Ballē paredzēti latviski priekšnesumi, gardi uzkožamie, atspirdzinoši dzērieni un deja pie Birkēna kapellas mūzikas. Viss šis jauniešu vakars 2 personām izmaksās tikai 6 dol. Balles vakarā biļetes nepārdos, tādēļ tās iegādājamas jau laikus pie Juŗa Zilkalna, 12227 Tilley, Pierrefonds, Que.

Toronto tautas deju kopai Dižrancis steidzīgi nepieciešami vismaz 10 pāri jaunu dejotāju. Visi, kam patīk latviešu tautas dejas, — vienalga, vai prot dejot vai ne, — lūgti pieteikties pie Dižrancīša vaditāja Zigurda Miezīša.

VIŅAS GATAVOJAS JAUNGADA SAGAIDĪSANAI

Sv. Katrīnu vanadzes pēc sekmīgā Ziemsvētku tirdziņa tūlīt uzsāka gatavošanos savam lielajam sarīkojumam — Jaungada sagaidīšanai ar priekšnesumiem, kas notiks 31. decembrī Bīkon viesnīcā (pusceļā starp Sv. Katrīnām un Hamiltonu). Uzņēmumā no kreisās: A. Barkāne, A. Kārkla, L. Gulbe, E. Krūmiņa, A. Freimane, I. Andersone, V. Pavlova, N. Vītola, E. Konrāde, vanadžu kopas priekšniece M. Vītola, L. Albertiņa, A. Vasariņa, Z. Masīte, V. Liģere un M. Elzāne. Foto J. Liģers

Miruši atbr... dalī...

ZIŅAS

„Ak, retākas rindas ik gadus mums tiek..." — ir skumji vārdi, kuŗi palaikam parādās avīžu slejās, vēstījot par kāda cilnītāja un patriota piepulcēšanos saviem cīņu biedriem aizsaules dārzos. Viņiem nule piepulcējies arī Latviešu mājas Almelijā bij. pārzinis, Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks kapteinis Arvids Strazdiņš, kuŗš savā laikā bija arī rosīgs sabiedrisks darbinieks Korbijā un LNPL locekļis. Aizgājējs dzimis Vecpiebalgā, beidzis Latvijas kaŗaskolas pirmo izlaidumu, kā kadets piedalījies brīvības cīņās.

Novembŗa pēdējā dienā acis uz mūžu slēdzis arī otrs Latvijas brīvības cīņu dalībnieks, Kalpaka bataljona studentu rotas karavīrs — Lāčplēša ordeņa kavalieris Arnolds Melkus. Viņa dzimtene ir Mazsalaca. Latvijas neatkarības laikā aizgājējs darbojās Rīgas pilsētas valdē, būdams lielvecākā sekretārs.

★

Bradfordā un Halifaksā rīkotajiem vecākās paaudzes vakariem pievienojies līdzīgs sarīkojums Londonā vietējo vanadžu izkārtojumā. Pēc prāv. R. Mužika Ziemsvētku svētbrīža vakara dalībniekus apsveica Londonas vanadžu pr-ce Irmgarde Zariņa. Sekoja T. Jaunzema demonstrētā filma par dažiem Anglijā notikušiem sarīkojumiem, kā arī par retiem tropisko zemju augiem un ziediem Londonas botaniskajā dārzā. Latvijas sūtniecības vaditājs T. V. Ozoliņš pa-

Latvieši parlamentā . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

LAA SĒDE

Pēdējā Latviešu apvienības Austrālijā prezidija sēdē galvenie temati bija LAA kopsanāksme Adelaidē nāk. gada janvārī beigās un nobalsošana par BPLA statūtu projektu. Prezidijs un Kultūras fonda valde izstrādāja budžetu projektus nākošiem 3 gadiem, jo, sākot ar nākošo gadu, prezidēšanas ilgums pagarināts no 2 uz 3 gadiem. Attieksmē uz BPLA jaunizstrādāto statūtu projektu, LAA prezidijs vienbalsīgi nolēma no balsošanas atturēties, jo jaunajā projektā nav ievēroti LAA prezidija priekšlikumi.

Kultūras fonda valde nodeva LAA skolu nodaļai sadalīšanai skolām bez maksas iepriekšējos gados ar fonda atbalstu izdotās un neizlietotās grāmatas, to vērtību norakstot zaudējumos. Pieškīra centrālajam archīvam 100 dol. pabalstu un 1968. gada kultūras dienu ričības komitejai aizdeva 410 dolaru nošu burtnīcu iegādei, kuŗas būs vienādas Latvijas neatkarības 50 gadu atzīmēšanas lielajos sarīkojumos — dziesmu svētkos un kultūras dienās visā brīvajā pasaulē.

OKUPĒTĀS LATVIJAS VIESI AUSTRĀLIJĀ

Austrālijā ieradusies Pad. savienības žurnālistu un gara darbinieku īpaša delegācija, kuŗa apciemoja Sidneju, Kanberu un Melburnu, tad aizbrauca uz Jaunzēlandi un atkal atgriezās Sidnejā. Šajā delegācijā bija arī divi latvieši — Zviedrijā labi pazīstamais Rimjānis un ķengu lapas „Dzimtenes balss" līdzstrādnieks Alberts Liepiņš, kuŗš nodarbināts Rīgas radiofonā, mēdz intervēt trimdiniekus, kuŗi viesojas dzimtenē, un piedalās raidījumu sagatavošanā latviešiem ārzemēs, kā arī Intūrista aģents. Latvieši

Sidnejā pa... varbūt, nekā... viņi nebūtu... ties dienas... arī ir Intūr... „draudzīgā v... viņas viru... gadījās, ka... bridi piezva... viešu" Sidn... riņš, un tā... nu viņu „i... viem „ciem... nenozīmīga... šī paskaidr... rupjmaizi, ... tautiešus, b... giskajā dār... minēja to „... rus apmekl... šiem „tauti... ziņojis, ka ... ī cieminī. T... tiešī", kuŗi ... apgādā ar ... mināciju.

„Biedrī" ... nākajām S... Hotel Austr... tur viņus s... vesbiedrē)... īstu lekciju... cot par b... paši esot l... tas izsūcēj... cejot pa ār... nā viesnīcā... ja" sievai ... ni:

A. Priedī... aicināja ar... rādi „Kaleī... lija ierastī... jutās par ... jo „Kaleido... kuŗā kāds ... stāsta, kā ... visu izved ... ieved fabr... „biedrī", la... ši un Latvi... nav parādī...

Riodežaneiras teoloģiskā semināra skolotāj... kuŗš kārto grāmatu portugaļu valodā pa... Brazilijā kopš 1890. gada (skat. rakstu m... šējā numurā).

ZIŅAS

priekš-
nesumu
rni un
us bija

dāmu
avanām
nosūti-

chniķu
16. de-
atviešu
pfs re-
ms uz
icināti

as dā-
šnieces
brī bi-
Ziem-
icināja
n pār-
pas bi-
igi bi-

ja rotaslietu klāsti. Svētku dāvanām varēja izvēlēties arī dažādus audumus un rokdarbus, keramiku, koka un ādas izstrādājumus, pašu lietas īsta vaska sveces un daudz dažādu citu dažnirinājumu. Visātrāk izpirka cepumus. Tirdziņa nobeigumā G. Brikmanis un A. Dreimanis rādīja filmas par Londonas latviešu sarikojumiem kopš 1957. gada, pēdējiem dziesmu svētkiem Toronto un pērnā novembŗa demonstrāciju Ņujorkā. Ps.

MONTREALA

● Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes Ziemsvētku eglītes vakars notiks 18. decembrī plkst. 2 pēcpusdienā presbiterāņu baznīcā (Hutchison un St. Viateur). Pēc svētbrīža baznīcā tās lielajā zālē risināsies galvenā svētku daļa. Eventuāli bērnu priekšnesumi iepriekš pieteicami M. Braunai (tālr. 744-1815).

sveiciens māsai Vācijā

LATVIEŠU LAIKRAKSTS „LATVIJA" UZ 20 GADU IZNĀKŠANU

ilgiem
ustrētu
s bija
tumvā-
„Latvi-
centrā-
galve-
nglijas
ītājus,
kšanu.
ımā ir
dis, šie
ri citu
atviešu
kai 144
dz lat-
neat-
uri iz-
omēr
s nav
izde-
25 ga-
ēt Ar-
a žur-
a bei-
u ap-
Avīze".
enoliek-
ēkais
mūsu

ka iz-
nieku
n nu-
3. de-
ūnīja,
izceļo-
ot arī
līdz-
ņēma
a drīz
ot arī
akstu
moldā
", vi-
ē. Tā
ārnē-
ēkus,
16 re-
isreiz
lielā
ar-
ktoru
s, un
laik-
rs ti-

dīgais
bācs,
aiku".
s aiz-
nāku-
rieša-
Valde-
onā),
zceļo-
ksim
edak-
ta ya-
. Ču-
āku-
vskis,
u Pā-
piek-
a Os-
u va-
rin-
cākās
laik-
en lī-
a dēļ,
1. ga-
iliāli"
'aižot
vumu.
ns to-
ciecis-
su un
ši to-

tvijas"
nu ar
tši A.
Balo-

dis (tagad Toronto), joprojām Vācijā dzīvojošais H. Zāgars un tagad jau mirušais A. Avotiņš, bet pašreiz saimniecību pārzina N. Lečmanis.

20 gadu tecējumā, laikrakstam iznākot Gincburgā, Eslingenā, Švābu Gmindē, Grafenašavā, Veilheimā un tagad Eitinā, bez jau iepriekš un tālāk minētajiem „blakusredaktoru" pienākumus veikuši gandrīz visi mūsu pazīstamākie avīznieki: Harijs Mindenbergs (tagad ASV), Arnolds Šmits (veido „Austrālijas Latvieti"), O. Berlings, Aleksandrs Liepa, Zigurds Bārda (Austrālijā), tagad ASV jau mirušie Arvids Klāvsons un Boļeslavs Ķīselis, Felikss Krusa (ASV), J. Ķēkabsons, Arvīds Bolšteins (ASV), Leo Švarcs (ASV), Fricis Igals (ASV), Ēriks Raisters (ārlietu redaktors Ņujorkas „Laikā"), Alfrēds Vinčels (pašreiz sniedz „viesizrādi" Toronto), Vilis Lesiņš (Vācijā), Gunārs Grīnbergs (nodarbināts Ņujorkas „Laikā"), Ēriks Miesnieks (Vācijā) un vēl citi, kuŗus patiešām vairs nav iespējams visus atcerēties, lai tādēļ piedod še neminētie.

Savā 20 gadu jubilejas numurā „Latvija" uzņēmumos iepazīstina ne vien ar pašreizējiem veidotājiem, bet devusi vārdu arī izceļotājiem un tagadējiem redaktoriem, kuŗi atceres rakstos izgaismo visu laikraksta vēsturi, attīstību, priekus un bēdas, nostāda drīz ju u.t.t. šādus vēsturiskus rakstus snieguši visi kādreizējie šefredaktori K. Rabācs, V. Lamberga, M. Čulītis un Pāvils Klāns - Kovaļevskis, pašreizējais šefredaktors O. Kalējs, ārlietu redaktors Nikolajs Lečmanis, Anglijas redaktrise Austre Liepiņa, Zviedrijas redaktors Jānis Rudzītis, apgāda ekspedīcijas vadītājs Jānis Sudrabiņš (J. Vestfāls) un vienīgais ārpus tiešā redakcijas štāta rakstnieks Arnolds Apse. Šefredaktors O. Kalējs īpašā ievadrakstā ne vien deklarē laikraksta ideoloģisko nostāju, bet pakavējas arī pie jautājuma, vai mūsu trimdas avīzes visas ir vienveidīgas, kāds uzskats ieviesies sabiedrībā. O. Kalējs atzīst, ka šī apgalvotā vienveidība ir tikai šķietama, jo katram laikrakstam ir savs iedalījums un savs stils, reizē ar to arī sava seja, bet zināma vienveidība pastāv tikai ideoloģiskā ziņā, jo visiem izdevumiem ir viens mērķis, kuŗu tie izsaka dažādos veidos un dažādā izpausmē. Turpretim polemizēšana par vienu otru jautājumu kopīgajai lietai līdz šim devusi maz.

Mūsu tautas uztverē nav piklājīgi jaunākam runāt vecākam pretī, šai gadījumā mūsu 15-gadniece tomēr iedrošinās mazliet iebilst pret 5 gadus vecākās mās sas ieskatu. Kollēgas O. Kalēja minētās atšķirības ir tikai ārējā izskatā, — techniskajā ápdarē, iekārtojumā un stilā, — turpretim saturā mūsu trimdas prese ir vienveidīga, ieturot vadlīniju, no kuŗas novēršanos pa labi vai kreisi, kaut tikai mazu soļiti, skauž. Bet patiesi demokratisks laikraksts bez vārda brīvības un reizē ar to arī polemizēšanas dažādos jautājumos nav iedomājams. Šī uzdevuma uztvere tad nu arī ir atšķirīga abām māsām Eitinā un Toronto.

Alfrēds Vinčels

Miruši atbrīvošanas cīņu dalībnieki

„Ak, retākas rindas ik gadus mums tiek..." — ir skumji vārdi, kuŗi palaikam parādās avīžu slejās, vēstījot par kāda cīnītāja un patriota piepulcēšanos saviem cīņu biedriem aizsaules dārzos. Viņiem nule piepulcējies arī Latviešu mājas Almelijā bij. pārzinis, Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks kapteinis Arvīds Strazdiņš, kuŗš savā laikā bija arī rosīgs sabiedrisks darbinieks Korbijā un LNPL loceklis. Aizgājējs dzimis Vecpiebalgā, beidzis Latvijas kaŗaskolas pirmo izlaidumu, kā kadets piedalījies brīvības cīņās.

Novembŗa pēdējā dienā acis uz mūžu slēdzis arī otrs Latvijas brīvības cīņu dalībnieks, Kalpaka bataljona studentu rotas kaŗavīrs — Lāčplēša ordeņa kavalieris Arnolds Melkus. Viņa dzimtene ir Mazsalaca. Latvijas neatkarības laikā aizgājējs darbojās Rīgas pilsētas valdē, būdams lielvecākā sekretārs.

☆

Bradfordā un Halifaksā rīkotajiem vecākās paaudzes vakariem pievienojies līdzīgs sarīkojums Londonā vietējo vanadžu izkārtojumā. Pēc prāv. R. Mužika Ziemsvētku svētbrīža vakara dalībniekus apsveica Londonas vanadžu pr-ce Irmgarde Zariņa. Sekoja T. Jaunzema demonstrēta filma par dažiem Anglijā notikušiem sarīkojumiem, kā arī par retiem tropisko zemju augiem un ziediem Londonas botaniskajā dārzā. Latvijas sūtniecības vadītājs T. V. Ozoliņš pasniedza vecajiem laudīm Baznīcas kalendāru un Imantas apgāda mazo kabatas kalendāru, bet viņa dzīvesbiedre — dāvanu saināšus.

☆

Bradfordas Listera parka mūzeja filatelijas vitrīnu nu jau kuŗo gadu novembriatkal bija „okupējis" DVF Bradfordas nodaļas filatelistu kopas rosīgais dalībnieks Kārlis Bērziņš, izstādot trīs marku klāstus: 1928. gadā izdoto Uzvaras pieminekļu seriju, valsts prezidenta J. Čakstes piemiņas izdevumu un 1930. gada tuberkulozes apkaŗošanas fondam par labu izdotās 10 dažādu vērtību markas. Visi klāsti bija gliti sakārtoti 3 loksnēs, ar tuvākiem paskaidrojumiem par atsevišķo marku zīmējumu autoriem un izdoto seriju kopskaitu. Bija izstādīta arī neliela, krāsaina iespieduma Latvijas karte, tā visai iespaidīgi papildinot marku eksponātus.

Kaut arī ar miniatūriem klāstiem, K. Bērziņš ar savām gadskārtējām pūlēm sekmīgi pievieno savu ārtavu Latvijas propagandas darbā, jo daudzkārt pat maza bataljona studentu rotas kaŗavīrs spējis visai lielas lietas.

Bradfordas sporta klubs Trimda šai sezonā visai plaši repretzentēts ar savām vienībām viejāžs britu galda tenisa apvienības sacensībās, piedaloties koptaniskajā dārzā. Latvijas sūtniecības vadītājs T. V. Ozoliņš pasniedz uzvarētājiem kausus un citus saimnieciskos izdevumus. Dalībnieku skaits nepārsniegtu 120.

Vairāki jautājumi tiešās sarunās vēl skaidrojami, bet līdzšinējā attīstība rāda, ka Divreizdivi nometne nākamā gadā varētu būt Katskilos.

Ņujorkas draudzes nometnē aizvadītajā vasarā piedalījušies 280 nometņotāji, bet, skaitot kopā atsevišķos periodus, dalībnieku bijis 454. No Ņujorkas draudzes piedalījušies 176 vai 62,8%, no 14 citām luterāņu draudzēm 94, bet 2 bijuši katoļticīgi, 4 no angliski runājošām draudzēm, bet 4 nepiederējuši nevienai draudzei. Latviešu draudžu skolas apmeklējuši 232 vai 83% no visa nometņotāju kopskaita, bet dalībnieku caurmēra vecums bijis 11,2 gadi. Nākamā gada bērnu nometni vadīs māc. O. Gulbis. vi—

GATAVOSIMIES KULTŪRAS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Kultūras birojs aicina kultūras dienas atzīmēt arī ikvienā latviešu centrā, janvāri, februārī un martā organizējot sarīkojumus, priekšlasījumus un skates, kuŗas ar savu saturu, idejisko nozīmi, kvalitāti vai latvisko raksturu paceltos pāri parastajiem sarīkojumiem. Referentus aicinot, ieteicams izmantot kultūras biroja lektoru sarakstu. Izdevīgā laikā — sestdienā šogad iekrīt Draudzīgā aicinājuma diena, 28. janvāris. Tajā būtu īpaši izceļamas latviešu skolas un latviešu grāmatas.

Februārī, martā un aprilī notiks Kultūras fonda līdzekļu vākšana. Pieredze rāda, ka labākie panākumi bijuši vietās, kur vietējos apkārtrakstos, tālruņa akcijās, sarīkojumos un citādi atgādināts pienākums visiem atbalstīt savu Kultūras fondu. Aicinu organizācijas to izkārtot šogad visās vietās. Tāpat ALAs kultūras birojs līdz organizācijas un pasākumus, sadalot 1966. gada ienākumu atlikumu, daļu no tā paredzēt Kultūras fondam.

Kultūras birojs sagaida, ka pārstāvjus tajā pieteiks visas ASV latviešu organizācijas, draudzes, skolas, kopas, ansambļi un pulciņi, tā ar savu piedalīšanos biroja darbā radot solidu bazi kopīgu jautājumu izlemšanai un koordinētas rosmes uzturēšanai.

Līdz šim jau iznākušas ALAs kultūras biroja biļetena 14 burtnīcas. Veltīts latviskā gara kopšanai, šis izdevums vienkopus sniedz visās kultūras dzīves nozarēs gan vispārēja satura rakstus, gan notikumu dokumentāciju. Ar savu īpato un nopietno saturu biļetens kļuvis sevišķi nepieciešams ikvienam sabiedriskam un kultūras darbiniekam. Aicinu organizāciju, draudžu, kopu un pulciņu vadītājus gan izplatīt mūsu kopīgo žurnālu savu biedru un locekļu vidū, gan iesūtīt redakcijai rakstus, ziņas un informāciju.

Latvieši parlamentā . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

LAA SĒDE

Pēdējā Latviešu apvienības Austrālijā prezidija sēdē galvenie temati bija LAA kopsanāksme Adelaidē nāk. gada janvāra beigās un nobalsošana par BP-LA statūtu projektu. Prezidijs un Kultūras fonda valde izstrādāja budžetu projektus nākošiem 3 gadiem, jo, sākot ar nākošo gadu, prezidēšanas ilgums pagarināts no 2 uz 3 gadiem. Attieksmē uz BPLA jaunizstrādāto statūtu projektu, LAA prezidijs vienbalsīgi nolēma no balsošanas atturēties, jo jaunajā projektā nav ievērqti LAA prezidija priekšlikumi.

Kultūras fonda valde nodeva LAA skolu nodaļai sadalīšanai skolām bez maksas iepriekšējos gados ar fonda atbalstu izdotās un neizlietotās grāmatas, to vērtību norakstot zaudējumos. Piešķira centrālajam archīvam 100 dol. pabalstu un 1968. gada kultūras dienu rīcības komitejai aizdeva 410 dolaru nošu burtnīcu iegādei, kuŗas būs vienādas Latvijas neatkarības 50 gadu atzīmēšanas lielajos sarīkojumos — dziesmu svētkos un kultūras dienās visā brīvajā pasaulē.

OKUPĒTĀS LATVIJAS VIESI AUSTRĀLIJĀ

Austrālijā ieradusies Pad. savienības žurnālistu un gara darbinieku īpaša delegācija, kuŗa apciemoja Sidneju, Kanberu un Melburnu, tad aizbrauca uz Jaunzēlandi un atkal atgriezās Sidnejā. Šajā delegācijā bija arī divi latvieši — Zviedrijā labi pazīstamais Rimjānis un ķengu lapas „Dzimtenes balss" līdzstrādnieks Alberts Liepiņš, kuŗš nodarbināts Rīgas radiofonā, mēdz intervēt trimdiniekus, kuŗi viesojas dzimtenē, un piedalās raidījumu sagatavošanā latviešiem ārzemēs, kā arī ir Intūrista aģents. Latvieši Sidnejā par šo vīru ierašanos, varbūt, nekā nebūtu zinājuši, ja viņi nebūtu sadomājuši „parādīties dienas gaismā". Abi ieradās arī ir Intūrista aģents. Latvieši „draudzīgā vizītē" un prasīja pēc viņas vīra Alberta Priedīša. Sagadījās, ka A. Priedītei tieši šai brīdī piezvanīja „Austrālijas Latvieša" Sidnejas redaktors A. Zariņš, un tā A. Priedīte pa telefonu viņu „iepažīstināj usi" ar saviem „cieminiem". Saruna bija nenozīmīga. Abi sarkanie latvieši paskaidroja, ka ēduši mūsu rupjmaizi, apmeklējuši dažus tautiešus, bijuši Sidnejas zoologiskajā dārzā. Protams, viņi neminēja to „tautiešu" vārdus, kuŗus apmeklējuši, un neviens no šiem „tautiešiem" arī nav nekā ziņojis, ka pie viņa ieradušies tādi cieminī. Tie jau arī ir tie „tautiešī", kuŗi šos divus „biedrus" apgādā ar viņiem vēlamo informāciju.

„Biedri" apmetās vienā no lepnākajām Sidnejas viesnīcām — Hotel Australia, un sagadījās, ka tur viņus satika Z. Eglīte (tirgotāja un rūpniecība V. Eglīša dzīvesbiedre) Viņa abiem „nolasīja īstu lekciju": viņi mūs gan saucot par buržuijiem, bet patiesībā paši esot tielākie buržuji un tautas izsūcēji, ja varot atļauties ceļot pa ārzemēm un dzīvot lepnā viesnīcā, kur viņai kā „buržuja" sievai jāstrādājot par kalponi.

A. Priedīte nelūgtos viesus uzaicināja arī uz latviešu teātŗa izrādi „Kaleidoskopu". Viņi arī sozēlandi un atkal atgriezās Sidnejā. Šajā delegācijā bija arī divi latvieši — Zviedrijā labi pazīstamais Rimjānis un ķengu lapas „Dzimtenes balss" līdzstrādnieks Alberts Liepiņš, kuŗš nodarbināts Rīgas radiofonā, mēdz intervēt trimdiniekus, kuŗi viesojas dzimtenē, un piedalās raidījumu sagatavošanā latviešiem ārzemēs, kā arī ir Intūrista aģents. Latvieši

Riodežaneiras teoloģiskā semināra skolotājs māc. Osvalds Ronis, kuŗš kārto grāmatu portugaļu valodā par latviešu ieceļotājiem Brazilijā kopš 1890. gada (skat. rakstu mūsu laikraksta iepriekšējā numurā).

ZIŅAS NO ANGLIJAS

sniedza vecajiem laudīm Baznīcas kalendāru un Imantas apgāda mazo kabatas kalendāru, bet viņa dzīvesbiedre — dāvanu sainīšus.

☆

Bradfordas Listera parka mūzeja filatelijas vitrīnu nu jau kuŗo gadu novembriatkal bija „okupējis" DVF Bradfordas nodaļas filatelistu kopas rosīgais dalībnieks Kārlis Bērziņš, izstādot trīs marku klāstus: 1928. gadā izdoto Uzvaras pieminekļu seriju, valsts prezidenta J. Čakstes piemiņas izdevumu un 1930. gada tuberkulozes apkaŗošanas fondam par labu izdotās 10 dažādu vērtību markas. Visi klāsti bija gliti sakārtoti 3 loksnēs, ar tuvākiem paskaidrojumiem par atsevišķo marku zīmējumu autoriem un izdoto seriju kopskaitu. Bija izstādīta arī neliela, krāsaina iespieduma Latvijas karte, tā visai iespaidīgi papildinot marku eksponātus.

Kaut arī ar miniatūriem klāstiem, K. Bērziņš ar savām gadskārtējām pūlēm sekmīgi pievieno savu ārtavu Latvijas propagandas darbā, jo daudzkārt pat maza bataljona studentu rotas kaŗavīrs spējis visai lielas lietas.

Bradfordas sporta klubs Trimda šai sezonā visai plaši repretzentēts ar savām vienībām vietājāžs britu galda tenisa apvienības sacensībās, piedaloties koptaniskajā dārzā. Latvijas sūtniecības vadītājs T. V. Ozoliņš pasniedz uzvarētājiem kausus un citus saimnieciskos izdevumus. Dalībnieku skaits nepārsniegtu 120.

Vairāki jautājumi tiešās sarunās vēl skaidrojami, bet līdzšinējā attīstība rāda, ka Divreizdivi nometne nākamā gadā varētu būt Katskilos.

Ņujorkas draudzes nometnē aizvadītajā vasarā piedalījušies 280 nometņotāji, bet, skaitot kopā atsevišķos periodus, dalībnieku bijis 454. No Ņujorkas draudzes piedalījušies 176 vai 62,8%, no 14 citām luterāņu draudzēm 94, bet 2 bijuši katoļticīgi, 4 no angliski runājošām draudzēm, bet 4 nepiederējuši nevienai draudzei. Latviešu draudžu skolas apmeklējuši 232 vai 83% no visa nometņotāju kopskaita, bet dalībnieku caurmēra vecums bijis 11,2 gadi. Nākamā gada bērnu nometni vadīs māc. O. Gulbis. vi—

GATAVOSIMIES KULTŪRAS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Kultūras birojs aicina kultūras dienas atzīmēt arī ikvienā latviešu centrā, janvāri, februārī un martā organizējot sarīkojumus, priekšlasījumus un skates, kuŗas ar savu saturu, idejisko nozīmi, kvalitāti vai latvisko raksturu paceltos pāri parastajiem sarīkojumiem. Referentus aicinot, ieteicams izmantot kultūras biroja lektoru sarakstu. Izdevīgā laikā — sestdienā šogad iekrīt Draudzīgā aicinājuma diena, 28. janvāris. Tajā būtu īpaši izceļamas latviešu skolas un latviešu grāmatas.

Februārī, martā un aprilī notiks Kultūras fonda līdzekļu vākšana. Pieredze rāda, ka labākie panākumi bijuši vietās, kur vietējos apkārtrakstos, tālruņa akcijās, sarīkojumos un citādi atgādināts pienākums visiem atbalstīt savu Kultūras fondu. Aicinu organizācijas to izkārtot šogad visās vietās. Tāpat ALAs kultūras birojs līdz organizācijas un pasākumus, sadalot 1966. gada ienākumu atlikumu, daļu no tā paredzēt Kultūras fondam.

Kultūras birojs sagaida, ka pārstāvjus tajā pieteiks visas ASV latviešu organizācijas, draudzes, skolas, kopas, ansambļi un pulciņi, tā ar savu piedalīšanos biroja darbā radot solidu bazi kopīgu jautājumu izlemšanai un koordinētas rosmes uzturēšanai.

Līdz šim jau iznākušas ALAs kultūras biroja biļetena 14 burtnīcas. Veltīts latviskā gara kopšanai, šis izdevums vienkopus sniedz visās kultūras dzīves nozarēs gan vispārēja satura rakstus, gan notikumu dokumentāciju. Ar savu īpato un nopietno saturu biļetens kļuvis sevišķi nepieciešams ikvienam sabiedriskam un kultūras darbiniekam. Aicinu organizāciju, draudžu, kopu un pulciņu vadītājus gan izplatīt mūsu kopīgo žurnālu savu biedru un locekļu vidū, gan iesūtīt redakcijai rakstus, ziņas un informāciju.

PIE LAIMES AKAS

Tuvojoties Ziemsvētkiem, visur, kur dzīvo latviešu trimdinieki, notiek bazāru sarīkojumi, kuŗos gandrīz nekad nav piemirsta arī laimes aka mazajiem apmeklētājiem. Uzņēmumā par 10 centiem smēlienu laimes aka Latviešu namā Toronto izmēģina 4 gadus vecā Sandra Kuze un 2 gadus vecā Dace Kuze. Pēdējā gan, kā uzņēmums rāda, mazliet pārsteigta par spaini, kuŗā nav ūdens, bet mantiņas vai saldumi. Aizmugurē laimes akas pārzinātāja Olga Beča.

Foto: J. Liģers

Divreizdivi nometne Katskilos?

Nākamā gada Divreizdivi nometnes vadība uzsākusi priekšdarbus, domājot arī par jaunu vietu. Ir ļoti iespējams, ka nometne notiks latviešu ev.-lut. draudzes lauku īpašumā Elka parkā, Katskilu kalnos. Jaunais Divreizdivi nometnes vadītājs U. Grava jau ievadījis sarunas ar Ņujorkas draudzes valdi, un, spriežot pēc līdzšinējiem sarunu rezultātiem, nometni varētu iekārtot Katskilos.

Draudzes valde šo iesniegumu apspriedusi divas reizes savās sēdēs. Valde atzinusi, ka nometne atbalstāma visādā veidā, bet pastāv dažas grūtības, kuŗas būtu jāmēģina novērst. Divreizdivi paredzējusi savu darbību no 26. augusta līdz 3. septembrim, bet augusta pēdējā nedēļas nogalē vēl ir draudzes nometnes ceturtā perioda nobeiguma posms un pēdējie nometņotāji mājup dodas tikai pirmdienas rītā. Tā kā šo nedēļas nogali savām vajadzībām paredzējusi Divreizdivi nometne, jāmēģina atrast veids, kā draudzes nometni pabeigt dažas dienas ātrāk.

Līdz šim draudzes nometnes pirmais periods sācies pirmdienā pēc 4. jūlija, katru otru pirmdienu sācies nākamais periods. Šogad, varbūt, būtu iespējams nometni sākt 1. jūlijā un periodus mainīt sestdienās. Audzinātāji domā, ka pirmdienās bērni labāk iekļaujas nometnes kārtībā, jo tad vecāki aizbraukuši, bet šogad varētu mēģināt arī citu kārtību. Ņujorkas pilsētā skolas beidzas 30. jūnijā, ārpus pilsētas nedēļu ātrāk, un šis apstāklis varētu ietekmēt pirmā perioda nometņotāju skaitu, kaut arī skolās pēdējā nedēļā mācību gaita visai vaļīga. Parasti draudzes nometnes pēdējais periods ir vājāk apmeklēts nekā pārējie, bet tā kā šogad pēc tā notiek skautu nometne Gaŗezerā, tad nav domājams, ka skaits varētu tiešī šovasar palielināties. Reizē ar to būtu iespējams nometņotājus izmainīt sestdienā, 26. augustā, lai no rīta aizbrauktu draudzes nometņotāji, bet pēcpusdienā ierastos Divreizdivi dalībnieki. Īpašumā telpu ir pietiekami, lai šādu mainīšanos paveiktu.

Iepriekšējā gada Divreizdivi tiešie nometnes izdevumi bijuši 5600 dol., bet draudzes valde domā, ka arī šai ziņā jāatbalsta jauniešu vēlēšanās pulcēties un mācīties latviešu paražas, tikumus un latvietības uzturēšanas principus. Tādēļ nometnes īres maksa varētu būt apmēram tikai piekta daļa, atskaitot pārtiku un citus saimnieciskos izdevumus. Dalībnieku skaits nepārsniegtu 120.

Vairāki jautājumi tiešās sarunās vēl skaidrojami, bet līdzšinējā attīstība rāda, ka Divreizdivi nometne nākamā gadā varētu būt Katskilos.

Ņujorkas draudzes nometnē aizvadītajā vasarā piedalījušies 280 nometņotāji, bet, skaitot kopā atsevišķos periodus, dalībnieku bijis 454. No Ņujorkas draudzes piedalījušies 176 vai 62,8%, no 14 citām luterāņu draudzēm 94, bet 2 bijuši katoļticīgi, 4 no angliski runājošām draudzēm, bet 4 nepiederējuši nevienai draudzei. Latviešu draudžu skolas apmeklējuši 232 vai 83% no visa nometņotāju kopskaita, bet dalībnieku caurmēra vecums bijis 11,2 gadi. Nākamā gada bērnu nometni vadīs māc. O. Gulbis. vi—

GATAVOSIMIES KULTŪRAS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Kultūras birojs aicina kultūras dienas atzīmēt arī ikvienā latviešu centrā, janvāri, februārī un martā organizējot sarīkojumus, priekšlasījumus un skates, kuŗas ar savu saturu, idejisko nozīmi, kvalitāti vai latvisko raksturu paceltos pāri parastajiem sarīkojumiem. Referentus aicinot, ieteicams izmantot kultūras biroja lektoru sarakstu. Izdevīgā laikā — sestdienā šogad iekrīt Draudzīgā aicinājuma diena, 28. janvāris. Tajā būtu īpaši izceļamas latviešu skolas un latviešu grāmatas.

Februārī, martā un aprilī notiks Kultūras fonda līdzekļu vākšana. Pieredze rāda, ka labākie panākumi bijuši vietās, kur vietējos apkārtrakstos, tālruņa akcijās, sarīkojumos un citādi atgādināts pienākums visiem atbalstīt savu Kultūras fondu. Aicinu organizācijas to izkārtot šogad visās vietās. Tāpat ALAs kultūras birojs līdz organizācijas un pasākumus, sadalot 1966. gada ienākumu atlikumu, daļu no tā paredzēt Kultūras fondam.

Kultūras birojs sagaida, ka pārstāvjus tajā pieteiks visas ASV latviešu organizācijas, draudzes, skolas, kopas, ansambļi un pulciņi, tā ar savu piedalīšanos birojā darbā radot solidu bazi kopīgu jautājumu izlemšanai un koordinētas rosmes uzturēšanai.

Līdz šim jau iznākušas ALAs kultūras biroja biļetena 14 burtnīcas. Veltīts latviskā gara kopšanai, šis izdevums vienkopus sniedz visās kultūras dzīves nozarēs gan vispārēja satura rakstus, gan notikumu dokumentāciju. Ar savu īpato un nopietno saturu biļetens kļuvis sevišķi nepieciešams ikvienam sabiedriskam un kultūras darbiniekam. Aicinu organizāciju, draudžu, kopu un pulciņu vadītājus gan izplatīt mūsu kopīgo žurnālu savu biedru un locekļu vidū, gan iesūtīt redakcijai rakstus, ziņas un informāciju.

Jauns amats prof. P. Lejiņam

APSPIESTO TAUTU PĀRSTĀVJI GODINA SENĀTORU DODU

Gada sapulcē Ņujorkā nesen bija pulcējusies organizācija Amerikāņu līga komūnisma apkaŗošanai (All Americans Conference to Combat Communism), kuŗai ir ap 30 milj. biedru. Šajā sanāksmē, kuŗā Amerikas latviešu apvienību pārstāvēja priekšsēža vietnieks A. Bērziņš, par organizācijas viceprieksšēdi ievēlēja ALAs un BPLAs vadītāju prof. P. Lejiņu. ALA šai organizācijā sastāv jau labu laiku, un prof. P. Lejiņš tās valdes loceklis bijis arī agrāk. Viņš aicināts arī darboties organizācijas izdotā mēnešraksta „Freedoms Facts" redakcijā. Šī žurnāla izdošanu atbalsta arī ALA.

☆

Ar īpašu sanāksmi un banketu 3 decembrī Ņujorkā 10 gadu pastāvēšanu atzīmēja Austrumu un Viduseiropas izcelsmes amerikāņu līga (Conference of Americans of Central and Eastern European Descent), kuŗā ieradās arī nacionālās Ķīnas, Korejas un Vietnamas vēstnieki, tā apliecinot solidaritāti ar Eiropas apspiesto tautu pārstāvjiem cīņā pret komūnismu. Ap 160 viesu vidū latviešus pārstāvēja Komitejas Latvijas brīvībai loceklis P. Ramāns, BATUN valdes pr-dis N. Trepša un sieviešu organizāciju darbinieces A. Freija, O. Gulbe, H. Ozoliņa un A. Stankevica. Seviški kupla bija lietuviešu delegācija ar Lietuvas atbrīvošanas komitejas priekšsēdi V. Sidzikausku un Lietuvas konsulu V. Šimuti kā izcilākajiem pārstāvjiem.

Vakaru atklāja rīcības komitejas priekšsēdis un bijušais ilggadējais Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis K. Stankevics, kuŗa nopelnus līgas darbā klātesošie apstiprināja ar ilgiem aplausiem. Plašu pārskatu par līgas darbu un veikumiem aizvadītajos 10 pastāvēšanas gados sniedza organizācijas prezidents monsinors J. Balkūnas, pateicoties par labu sadarbību arī Eiropas apspiesto tautu asamblejai (ACEN), kuŗas vārdā jubilāru savukārt sveica viceprieksšēdis A. Kits, bet no organizācijas Apspiesto tautu draugi (Friends of the Captive Nations) — K. Emets.

Nozīmīgākais brīdis bija līgas māksliniecīski darinātas adreses, t. s. brīvības cīnītāja diploma pasniegšana amerikāņu senātoram Tomasam J. Dodam, kuŗu publicists Čemberlens un citi runātāji izcēla kā enerģiskāko pretkomūnisma cīnītāju ASV senātā. Pateicības runā senātors vērsās pret koeksistenci par katru cenu un uzsvēra, ka vienīgi stingra un nepiekāpīga ASV ārpolitika gala rezultātā var nodrošināt visām pasaules tautām mieru. Senātors Dods atzina, ka Austrumu un Viduseiropas izcelsmes amerikāņiem bijusi un būs liela nozīme šī miera nodrošināšanā, atgādinot pārējiem amerikāņiem pienākumu pret apspiestajām tautām, tāpat pašām ASV draudošās briesmas no komūnisma.

L.

TIKŠANĀS UN . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

šot jau trešais brauciens uz Austrāliju: pirmoreiz — kopā ar vecākiem izceļojot; otrreiz — pirms diviem gadiem — isti neattaisojams, un tagad trešoreiz — pārvedot sevim līgaviņu. Eiropas garīgā gaisotne gaužām pielvilcīga, bet jābraucot vien esot, jo tukša māja sērojot pēc saimnieces un saimnieka. Taču pēc dažiem gadiem viņš katrā ziņā atkal apciemošot Eiropu. Jaunais dzejnieku pāris solījās pārbrauciena laikā literāri darboties, bet tuvāk neatklāja nodomus. Gaidīsim šo pārsteigumu. Atvadām Selga Silkalne (Karmena Kurzemniece) noskandēja vienu no saviem jaunākajiem dzejoļiem. Šai vakarā daudz runāja un dziedāja jautrā Minsteres latviešu studentu saime ar dzejnieku — viesi — no Francijas un iemīļotajiem izceļotājiem, kuŗi padara Minsteres sadzīves gaisotni drūmāku. —ģis

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Ņudžersijas rajona dāmu komitejas rīkotajā adventa vakarā 4. decembrī īstoranžā dzejniece Baiba Bičole lasīja dzejoļus no jauniznākušā krājuma „Atrita", bet Rita Gāle un Klāra Zāle savus vēl neiespiestos dzejoļumus. Rajona vecākais T. Grīnbergs iepazīstināja viesus ar dzejniecēm. Sarīkojums notika sveču gaismā pie dāmu klātiem kafijas galdiem, apmeklētāju bija pāri simtam.

● Izloze kopā ar sarīkojumu ev.-lut. draudzes Longailendas rajonam devusi 7768,15 dol. atlikumu, kuŗu izlietos Salas baznīcas izbūvei. Kopā ar citiem dāmu komitejas sarīkojumiem šogad atlikums pārsniedz 11.000 dol. Baznīcā atsāktas būvdarbu talkas, izbūvējot balkonu, ielikta puse no baznīcas grīdas un sākts uzstādīt ērģeles, kuŗu vērtība ir 10.200 dol.

● Ņujorkas draudze 11 šāgada darbības mēnešos no budžetā paredzētajiem 68.500 dol. ieņēmusi 54.100 dol. Visvairāk ienākumi no nodevām — nepilni 38.000 dol., kollektēs nepilni 10.000, ziedojumos 6400 dol. Izdevumi bijuši visvairāk garīgai aprūpei — 22.600, draudzes skolai nepilni 9000, vispārējai darbībai 8000 un īpašumiem 11.000 dol., neskaitot speciālos ziedojumus.

GRAND RAPIDI

● Latviešu teātŗu apvienības valdē no Grand Rapidiem izraudzīta Maija Roziņa. Ja neskaita latviešu skolas vecāku padomē ievēlētos, kas visi samērā jauni gados, M. Roziņa ir gandrīz vienīgā no jaunās paaudzes, kuŗa atrod laiku dziedāt korī, darboties pretkomūnistiskā darba laukā, vanadzēs, teātrī un arī piedalīties citos pasākumos. M. Roziņa savā laikā arī rosinēja jaunatnes pulciņa Pērse darbību, strādāja pie žurnāla veidošanas un darbojās valdē. Visi torelzējie jaunatnes darbinieki tagad apklusuši vai pārgājuši dzīvot uz citurieni, un par viņiem nekādu ziņu vairs nav. Kā rast aizgājušajiem jaunus aizstājējus, par to dažkārt runāts draudžu un organizāciju sapulcēs, bet redzami panākumi nav gūti.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes adventa sarīkojumu 4. decembrī baznīcas sabiedriskajās telpās bija noorganizējusi draudzes dāmu komiteja. Tas notika tuvo Ziemsvētku ieskaņā. Sevišķu uzmanību izpelnījās skolotājas B. Maines referāts. Viņa klausītājus „aizvizināja sappu kamanās" uz dzimteni un lika iejusties tajā gaisotnē, kāda tur kādreiz valdīja, gaidot Ziemsvētkus laukos un pilsētās, svinīgi braucot uz dievnamiem un pilnībā izbaudot svētku prieku un līksmību. Sarīkojumā atskaņoja korāļus, Inese Liepiņa un Kārlis Tālbergs deklamēja, darbojās loterija un bija dabūjami dažādi svētku cepumi. Dāmu komiteja bija rūpējusies arī par apmeklētāju pacienāšanu.

● Inž. Oskars Leimanis, dzimis Tūjas pagastā, 11. decembrī atskatījās uz 75 mūža gadiem. Nodibinoties Latvijas valstij, viņš jau 1918. gadā sāka strādāt satiksmes ministrijas pirmā ekspluatācijas nodaļā, vēlāk vadījis 1. dzelzceļa iecirkni Rīgā un 8. iecirkni Jelgavā, bijis arī dzelzceļu galvenais direktors, bet vācu okupācijas laikā vadījis technisko direkciju, tāpat darbojies Rīgas namsaimnieku kreditsabiedrībā kā padomes priekšsēdis un citos pasākumos. Pēc otra pasaules kaŗa no Vācijas 1949. gadā ieceļojis ASV un apmeties uz dzīvi Grand Rapidos, strādādams visdažādākos darbus, nevairoties ne slotas, ne lāpstas. Sākuma gados rosīgi piedalījies organizāciju un draudzes dzīvē, Latviešu biedrību vadījis 4 gadus un tagad ir tās goda biedrs. Jub

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

18. decembrī, plkst. 11 Kristus piedzimšanas svētku dievkalpojums bērniem. Pēc dievkalpojuma — Ziemsvētku eglītes sarīkojums, ar filmu — Svētdienas skolas uzvedumu, bērnu apdāvināšana, rotaļas utt. Vecāki lūgti ņemt līdz dāvanas bērniem apm. $1.00 vērtībā.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9—3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

18. decembrī, plkst. 2 dienā — Ziemsvētku eglīte bērniem. Svētbrīdis. Bērnu teātris. Ziemsvētku vecītis, cienasts un rotaļas.

Sestdien, 24. decembrī, plkst. 7 vakarā — eglītes dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī, plkst. 10 no rīta — dievkalpojums. Piedalās prāv. B. Fedders.

Sestdien, 31. decembrī, plkst. 7 vakarā — dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

18. decembrī, plkst. 3 Ziemsvētku eglīte bērniem baznīcas zālē.

24. decembrī, plkst. 6 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums.

31. decembrī, plkst. 6 vakarā Vecā gada vakara dievkalpojums.

BRAMPTONA

17. decembrī (sestdienā), plkst. 7 vakarā Ziemsvētku eglīte bērniem Grace United baznīcas zālē.

25. decembrī, plkst. 1.30 pēcp. Ziemsvētku dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

18. decembrī, plkst. 11 dievkalpojums; pēc dievkalpojuma baznīcas telpās draudzes svētdienas skolas bērnu uzvedums „Ziemsvētki".

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5—5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

24. decembrī, pl. 4.30 p. p. Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

1. janvārī pl. 2 p. p. Jaungada dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Ziemsvētkos, 25. decembrī, pl. 1.30 dievkalpojums.

Vecgada vakarā, 31. decembrī, plkst. 8.30 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

18. decembrī, plkst. 2 p. p. draudzes Ziemsvētku eglīte. Baznīcā svētbrīdis, pārējie svētku sarīkojumi baznīcas lielajā zālē.

24. decembrī, plkst. 7 vakarā Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Solo Zelma Tilga.

31. decembrī, plkst. 7 vak. vecā gada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

ASV BAZNĪCĀS

CIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Meivudā.

Cikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St. 18. decembrī, plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont

WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201. West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

18. decembrī, pl. 11 adventa dievkalpojums.

18. decembrī, pl. 12.30 Svētdienas skolas eglīte.

24. decembrī, pl. 7.30 vakarā Ziemsvētku vakara dievkalpojums.

25. decembrī, pl. 11 Ziemsvētku dievkalpojums.

1. janvārī, pl. 11 Jaunā gada dievkalpojums.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, māc. E. Caune, tālr. PO — 98679.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

Sestdien, 24. decembrī, plkst. 7 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums. Solo dziesmas — Biruta Pluģis, vijoles solo — Adolfs Upenieks, pie ērģelēm prof. N. Kreišmanis. Dziedās no dziesmu lapiņām.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

YMCA telpās 1122 — 17. ielā

25. decembrī, plkst. 11 dienā Ziemsvētku dievkalpojums.

Z. K. L. B. papildskolas eglītes vakars 17. decembrī plkst. 3 pēcpusd. St. Michael's luterāņu baznīcas skolas ēkā, Berkelejā, 2516 Durant avenijā.

★

1967. gadā iesvētāmie lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja līdz 31. decembrim.

Iesvētīšana paredzēta 1967. gada 9. jūlijā.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd. 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 31. decembrī, plkst. 6 vakarā Vecgada vakara dievkalpojums.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā. Tupper ielā 733.

18. decembrī plkst. 2 p. p. adventa dievkalpojums.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā, Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

Mana mīļā sieviņa un mūsu mīļā māmiņa

Arpa Kļaviņa, dzim. KAKTIŅA

pēkšņi no mums šķīrās šāgada 5. decembrī.

Pāri tumšām dzīves lejām
Ceļas zili sapņu kalni,
Lielo sapni sapņot sākam,
Zilā miera valstī nākam.

Dziļās sērās

VĪRS, MEITA UN ZNOTS

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

No 30. novembra līdz 18. decembrim — Jaunkanadiešu teātris izrādīs „Pieci stabi" Centrālās bibliotēkas teātrī — College un St. George St. Sākums pl. 8.30 vakarā.

16. decembrī — pl. 8. vak. Latviešu namā inž. Groskopfa priekšlasījums „Ceļojums uz Mēnesi." Rīko TLB inženieru un tehniķu kopa.

17. decembrī — pl. 8.30 vak. Ziemsvētku ieskaņa mūzikā Walmer Rd. baptistu baznīcā. Piedalās M. Cakare, A. Grigale-Rundāns, P. Geistauts, koris un stīgu kvartets, dir. A. Purvs

17. decembrī — pl. 7.30 vakarā Latviešu namā jaunatnes pulciņa Staburags balle „Sniega putenis".

18. decembrī — plkst. 7 vak. Vesarsvētku draudzes dievkalpojums. Par tematu: „Redzi, tas sapņotājs" runās T. Putrus.

26. decembrī — pl. 3 pēcpusdienā Latviešu namā Toronto katoļu vienības eglītes vakars.

29. decembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: Kristīgais universs; māc. R. Ekšteins. Dziedās koris A. Purva vadībā.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšana Latviešu namā visās trijās zālēs (jauniešiem un pieaugušiem).

---

8. janvārī — pl. 2 p.p. Latviešu namā prof. L. Latkovska referāts „Latviešu austrumrobežu aizsardzība".

8. janvārī — pl. 3 pēcp. TLB sestdienas skolas eglītes sarīkojums UNF zālē, 279—311 College St.

15 janvārī — pl. 5 p.p. Latviešu namā dziedones A. Sapales (sopr.) no Austrālijas koncerts.

29. janvārī — plkst. 5 pēcp. Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere. Izrādīs T. Zeltiņa „Rīgas ģimnazisti" 4 cēlienos.

8. aprīlī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

SV. KATRĪNAS

17. decembrī — plkst. 6 vak. Slovaku zālē, 79 Page St. latviešu skolas gadsk. eglītes vakars ar priekšnesumiem, Ziemsvētku vecīti un tējas galdu.

31. decembrī — plkst. 9 vak. Beacon Motor Hotel Sandsroom vanadžu kopas gadsk. Jaungada balle. (Queen Elizabeth autoceļa malā, pie Vineland.).

KIČENERA

Līdz 23. decembrim — Gvido Brūvera gleznu izstāde Sonneck galerijā, 108 Queen St. N.

Canada Pension Plan

DARBA PENSIONĀRIEM PENSIJAS IZMAKSĀS AR 1967. G. JANVĀRI

Vai jūs esat tiesīgs tādu saņemt?

JA ESAT IEMAKSĀJIS „CANADA PENSION" PLĀNĀ UN JAUMS 1967. G. 31. MARTĀ BŪS 68 GADI, TAD SAZINIETIES AR „CANADA PENSION PLAN DISTRICT OFFICE" JAU TAGAD, MAKSĀTĀJI, KURIEM VĒL NAV 70 GADU, BET KAS AIZGĀJUŠI PENSIJĀ RESP. VAIRĀK NESTRĀDĀ, IR TIESĪGI SAŅEMT PENSIJU. TIE, KURIEM VAIRĀK PAR 70 GADU, IR TIESĪGI SAŅEMT PENSIJU BEZ DARBA ATSTĀŠANAS.

Jūsu distrikta birojā saņemsit attiecīgās veidlapas aizpildīšanai, pēc kurām tad saņemsit kārtējos čekus. Šīs iestādes ierēdņi ar lielāko prieku palīdzēs aizpildīt veidlapu un paskaidros, kā pensiju plāns darbojas, kā arī labprāt atbildēs uz visiem jūsu jautājumiem par aiziešanu pensijā. Nekavējieties! Rakstiet vai arī apmeklējiet savu „Canadian Pension Plan District Office" jau tagad.

ZEMĀK MINĒTAS JŪSU DISTRICT OFFICE ATRAŠANĀS VIETAS

WHITEHORSE
Federal Building

VICTORIA
Federal Building,
1250 Government Street

VANCOUVER
Sun Tower Building
100 West Pender Street

PENTICTON
Federal Building,
283 Winnipeg Street

CALGARY
Public Building,
205 Eighth Avenue, S.E.

LETHBRIDGE
Federal Building,
4th Avenue and 7th Street S.

EDMONTON
Federal Building,
99th Avenue and 107th Street

SASKATOON
Financial Building,
230 - 22nd Street East

REGINA
Federal Building,
1975 Scarth Street

BRANDON
Dominion Government Bldg.
Princess Avenue

WINNIPEG
MacDonald Building,
344 Edmonton Street

PORT ARTHUR-
FORT WILLIAM
Post Office Building,
Court Street, Port Arthur

SAULT STE. MARIE
New Dominion Building,
444 Queen Street

SUDBURY
Federal Building,
19 Lisgar Street

TIMMINS
67 Pine Street South

WINDSOR
Unemployment Insurance
Commission Bldg.,
441 University Avenue W.

LONDON
Toronto-Dominion Bank Bldg.,
365 Richmond St.

KITCHENER-WATERLOO
220 King Street East, Kitchener

ST. CATHARINES
360 St. Paul Street

HAMILTON
National Revenue Building,
150 Main Street West

TORONTO
25 St. Clair Avenue East

ETOBICOKE
3269 Bloor Street W.

NORTH YORK
5841 Yonge Street,
Newtonbrook Plaza,
Willowdale

SCARBOROUGH
2805 Eglinton Avenue E.,
Scarborough

PETERBOROUGH
Unemployment Insurance
Commission Building
411 Water Street

KINGSTON
Federal Building,
Clarence Street

OTTAWA
255 Argyle Avenue

EDMUNDSTON
36 Court Street

ANTIGONISH
Main Street

FREDERICTON
Federal Building,
633 Queen Street

SAINT JOHN, N.B.
Customs Building,
189 Prince William Street

MONCTON
1111 Main Street

CHARLOTTETOWN
Dominion Building,
97 Queen Street

HALIFAX
Ralston Building,
105 Hollis Street

SYDNEY
Federal Building,
Dorchester and Charlotte Sts.

CORNER BROOK
Federal Building,
Fisher's Hill

ST. JOHN'S, NFLD.
Building 102, Pleasantville

TŪKSTOŠIEM CILVĒKU DRĪZ BŪS TIESĪGI SAŅEMT PENSIJU
SAŅEMIET SAVU IESNIEGUMA VEIDLAPU JAU ŠODIEN!

PUBLISHED BY THE DEPARTMENT OF NATIONAL HEALTH AND WELFARE, BY AUTHORITY OF THE HONOURABLE ALLAN J. MacEACHEN

Labākā dā
draugiem
sveštau
ZIEMS
Prof. A. Rubuļa
LATVIAN LITERATURE .....
30 latviešu autoru darbi anglu
Dabūjama DV grāmatnīc
491 College Street, Toronto 4, Ont. C
kā arī visās lielākās grāmatnīcās briv

Atstājiet savas krāsainās un melnb
attīstīšanai un kopēšana
DV Grāmatnīcā, 491 College St., To

KAKTIN
Veicam visādus transportus ar modernā
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zva
LE 5-6619. 941 Dovercourt R

ZIEMSVĒTKU PRIEKAM UN D
Alfr. Amendas biogr. romāns, visas 4
APASIONĀT
Šāgada skaistākais un lielākais darb
J. Jaunsudrabiņa stāstu grām. ar zī
SLIŅĶU VIRSNIEK
Aidas Niedras romāns
UGUNĪ
LATVIEŠU TAUTAS T
UN PASAKAS ..... 7.
LATVIEŠU VĒSTUR
DZEJĀ UN GLEZN
1. sējums—DZINTARJŪRAS VAS
Pēdējās Latvijas brīvības vasaras dzejoļi
zīmējumiem.
Grāmatas ir iznākušas un pieprasāmas
nīcās.
Kas gaidāms nākamajā 1967
Ir sasniegts un pārsniegts pusceļš, turpinā
PASAKU 8. un 9. sējums.
Zeibota RAKSTU 5. sēj. — CEĻS UZ LAI
Dr. Edgars Andersons u. c.:
LATVIJA 50 GADOS — LATVIA IN 50 YE
LATVIEŠU SINONIMU VĀRDNICA
Visnepieciešamākā grāmata ikvienam latvi
totājam.
J. ROZENTĀLA GLEZNU MAPE UN
ar daudzām gleznām oriģinālkrāsās.
J. Jaunsudrabiņa — ZAĻĀ GRĀMATA
Lielā un ievērojamā darba abas grām. kop
Autors X X — 379 DIENAS
Skolu jaunatnes un audzinātāju piedzīvojum
Vēl nebijuša kalibra intrigējošs un dokumen
darbs.
Tad būs vēl kāds liels jo liels darbs, par k
gudrot un spriest jo ilgi, jo politika nespēj lit
robežas, un literātūra nespēj tādu uzdot!
LATVIEŠU VESTURE DZEJĀ UN GLEZ
2. sēj. ASINIS UN UGUNIS — Baigais un
3. sēj. SVESOS CEĻOS UN PAJUMTE —
Kopš vairāk kā gadsimta dzeja kļuvusi pa
teiksmes līdzekli visām tautām, un jo sevišķi
spogulojama laikmetu noskaņas, idejas un no
nādama revolūcijas, raisīdama kaŗus, ziedu lai
ģiskus notikumus, ar kādiem bagātāka par latv
nav neviena cita tauta.
Tagad pirmo reizi visā mūsu literātūrā sag
vumu, kāds nav zināms nekad un nekur agrāk
VESTURE DZEJĀ UN GLEZNĀS 6 sējumos ar
pusabstraktiem zīmējumiem lielā formātā.
Mums līdz šim nav publicēta pilnīgi nekāda
ja no Baigā gada, kas noteikti eksistēja kā pag
to rāda vairāki iegūti piemēri. Ja vien kāds z
vai kāds var kaut ko restaurēt, lūdzam dzejoļu
dam, lai izdevums būtu pilnīgāks. Ir noderīga k
peršiņa. Ja kāds zina, kam tādas ir, lūdzam
būsit pielicis roku vēl nebijušam un ūnīkam da
Piesakiet grāmatas pie jūsu grāmatnieka,
nav jāiemaksā.
Apgāds — LATVJU

ā māmiņa

dzim. KAKTIŅA

5. decembrī.

ļās sērās

ITA UN ZNOTS

eiš-
api-

★

Z. K. L. B. papildskolas eglītes vakars 17. decembrī plkst. 3 pēcpusd. St. Michael's luterāņu baznīcas skolas ēkā, Berkelejā, 2516 Durant avenijā.

lut.

★

enā 1967. gadā iesvētāmie lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja līdz 31. decembrim.

Iesvētīšana paredzēta 1967. gada 9. jūlijā.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd. 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 31. decembrī, plkst. 6 vakarā Vecgada vakara dievkalpojums.

Santa Rosā, Bethlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

18. decembrī plkst. 2 p. p. adventa dievkalpojums.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā, Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

No 30. novembra līdz 18. decembrim — Jaunkanadiešu teātris izrādīs „Pieci stabi" Centrālās bibliotēkas teātrī — College un St. George St. Sākums pl. 8.30 vakarā.

16. decembrī — pl. 8. vak. Latviešu namā inž. Groskopfa priekšlasījums „Cejojums uz Mēnesi." Rīko TLB inženieru un tehniķu kopa.

17. decembrī — pl. 8.30 vak. Ziemsvētku ieskaņa mūzikā Walmer Rd. baptistu baznīcā. Piedalās M. Cakare, A. Grigale-Rundāns, P. Geistauts, koris un stīgu kvartets, dir. A. Purvs.

17. decembrī — pl. 7.30 vakarā Latviešu namā jaunatnes pulciņa Staburags balle „Sniega putenis".

18. decembrī — plkst. 7 vak. Vasarsvētku draudzes dievkalpojums. Par tematu: „Redzi, tas sapņotājs" runās T. Putrus.

26. decembrī — pl. 3 pēcpusdienā Latviešu namā Toronto katoļu vienības eglītes vakars.

29. decembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: Kristīgais universs; māc. R. Ekšteins. Dziedās koris A. Purva vadībā.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšana Latviešu namā visās trijās zālēs (jauniešiem un pieaugušiem).

8. janvārī — pl. 2 p.p. Latviešu namā prof. L. Latkovska referāts „Latviešu austrumrobežu aizsardzība".

8. janvārī — pl. 3 pēcp. TLB sestdienas skolas eglītes sarīkojums UNF zālē, 279—311 College St.

15 janvārī — pl. 5 p.p. Latviešu namā dziedones A. Sapales (sopr.) no Austrālijas koncerts.

29. janvārī — plkst. 5 pēcp. Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere. Izrādīs T. Zeltiņa „Rīgas ģimnazisti" 4 cēlienos.

8. aprīlī — vīru kora Viesturs gadskārtējais koncerts.

SV. KATRĪNAS

17. decembrī — plkst. 6 vak. Slovaku zālē, 79 Page St. latviešu skolās gadsk. eglītes vakars ar priekšnesumiem, Ziemsvētku vecīti un tējas galdu.

31. decembrī — plkst. 9 vak. Beacon Motor Hotel Sandsroom vanadžu kopas gadsk. Jaungada balle. (Queen Elizabeth autoceļa malā, pie Vineland.).

KIČENERA

Līdz 23. decembrim — Gvido Brūvera gleznu izstāde Sonneck galerijā, 108 Queen St. N.

Labākā dāvana draugiem — sveštautiešiem ZIEMSVĒTKOS

Prof. A. Rubuļa

LATVIAN LITERATURE $7.00

30 latviešu autoru darbi angļu valodā.

Dabūjama DV grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada, kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvā pasaulē.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

ZIEMSVĒTKU PRIEKAM UN DĀVANĀM

Alfr. Amendas biogr. romāns, visas 4 daļas kops.

APASIONĀTA

šāgada skaistākais un lielākais darbs. . $9.60

J. Jaunsudrabiņa stāstu grām. ar zīmējumiem

SLIŅĶU VIRSNIEKS $4.00

Aidas Niedras romāns

UGUNĪ $4.00

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS ..... 7. sēj. $7.80

LATVIEŠU VĒSTURE DZEJĀ UN GLEZNĀS

1. sējums—DZINTARJŪRAS VASARA $6.80

Pēdējās Latvijas brīvības vasaras dzejoļi ar V. Sīmaņa zīmējumiem.

Grāmatas ir iznākušas un pieprasāmas visās grāmatnīcās.

Kas gaidāms nākamajā 1967. g.?

Ir sasniegts un pārsniegts pusceļš, turpināsies TEIKU UN PASAKU 8. un 9. sējums.

Zeibota RAKSTU 5. sēj. — CEĻŠ UZ LAIMI

Dr. Edgars Andersons u. c.:

LATVIJA 50 GADOS — LATVIA IN 50 YEARS

LATVIEŠU SINONIMU VĀRDNĪCA

Visnepieciešamākā grāmata ikvienam latviešu valodas lietotājam.

J. ROZENTĀLA GLEZNU MAPE UN MONOGRAFIJA ar daudzām gleznām oriģinālkrāsās.

J. Jaunsudrabiņa — ZAĻĀ GRĀMATA

Lielā un ievērojamā darba abas grām. kopsēj.

Autors X X — 379 DIENAS

Skolu jaunatnes un audzinātāju piedzīvojumi Baigajā gadā. Vēl nebijuša kalibra intriģējošs un dokumentāri vēsturisks darbs.

Tad būs vēl kāds liels jo liels darbs, par ko varēs runāt, gudrot un spriest jo ilgi, jo politika nespēj literātūrai novilkt robežas, un literātūra nespēj tādu uzdot!

LATVIEŠU VĒSTURE DZEJĀ UN GLEZNĀS, 2. un 3. sēj. ASINIS UN UGUNIS — Baigais un kara gadi

3. sēj. SVESOS CEĻOS UN PAJUMTE — bēgļu gaitās.

Kopš vairāk kā gadsimta dzeja kļuvusi par izteiktāko izteiksmes līdzekli visām tautām, un jo sevišķi latviešiem, atspoguļodama laikmetu noskaņas, idejas un notikumus; rosinādama revolūcijas, raisīdama karus, ziedu laikus un jo traģiskus notikumus, ar kādiem bagātāka par latviešiem, laikam, nav neviena cita tauta.

Tagad pirmo reizi visā mūsu literātūrā sagatavojam izdevumu, kāds nav zināms nekad un nekur agrāk — LATVIEŠU VĒSTURE DZEJĀ UN GLEZNĀS 6 sējumos ar Vitauta Sīmaņa pusabstraktiem zīmējumiem lielā formātā.

Mums līdz šim nav publicēta pilnīgi nekāda nacionāla dzeja no Baigā gada, kas noteikti eksistēja kā pagrīdes dzeja, kā to rāda vairāki iegūti piemēri. Ja vien kāds zina, kādam ir, vai kāds var kaut ko restaurēt, lūdzam dzejoļus iesūtīt apgādam, lai izdevums būtu pilnīgāks. Ir nodēriga katra vismazākā peršiņa. Ja kāds zina, kam tādas ir, lūdzam paziņot adresi, būsit pielicis roku vēl nebijušam un ūnīkam darbam.

Piesakiet grāmatas pie jūsu grāmatnieka, nekas iepriekš nav jālemaksā.

Apgāds — LATVJU GRĀMATA

LŪGUMS RAKSTNIEKIEM

Izpildot daudzu lasītāju un arī rakstnieku vēlēšanos, pirms jauna romāna publicēšanas uzsākšanas vēlamies kādu laiku vēl sniegt stāstus. Šai sakarā lūdzam mūsu literātus iespējami drīz iesūtīt redakcijai stāstus, noveles un citus prozas izdarbus, adresējot sūtījumus: „Latvija Amerikā", 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada.

Lūdzam atsaukties arī rakstniekus, kuŗi vēlētos mums iespiešanai nodot kādu romānu.

LA redakcija

LAIKRAKSTA „LATVIJA AMERIKĀ" atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

PĀRSŪTĀM **naudu uz LATVIJU**

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINIŠU NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4—1403, Toronto

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI. Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

OPTIĶIS LUNSKY

470 College St., Toronto

WA 1-3924

FRANK VASS RA

ADVOKĀTS-NOTĀRS

263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111

Steidzamos gadījumos

MŪSU ĀTRIE GAISA PASTA SAIŅI

Apsveikumu un steidzamos gadījumos izmantojiet mūsu ātros gaisa pasta saiņus, ko sūtām ar gaisa pastu bez piemaksas. Norādiet vēlamās krāsas un lielumus. Šiem saiņiem varat pievienot sīkākus priekšmetus, kā zeķes, lakatiņus, pildāmspalvas, smaržas, rotas lietas, bārdas skujamos aparātus, asmeņus u.t.t., svarā līdz 300 gramiem.

Kungiem US $

A-1 1 Šveices cēltērauda rokas pulkstenis ar piemērotu ādas saiti, 1 nailona triko virskreklis, 1 zīda kakla saite, 2 pāri nailona krepa zeķu.

41.— + Licence un porto 8.80 = 49.80

A-3 1 vilnas kaklauts, 1 labas kvalitātes poplina virskrekls, 1 zīda kakla saite, 1 pāris ādas cimdu ar vilnas oderi, 6 gliti kabatas lakatiņi, 2 pāri nailonkrepa zeķu ar vilnas oderi 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

A-7 2 nailona virskrekli, 1 kakla saite, 2 p. nailona krepa zeķu, 1 p. ādas cimdu, 6 kabatas lakatiņi 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

Dāmām US $

A-2 1 Šveices zelta pulkstenis luksa izveidojumā ar glītu kordeļsaiti, 1 skaists zīda galvas lakats, 1 nailona apakšķleita ar mežģīnēm, 2 pāri smalku nailona zeķu 43.20 + Licence un porto 8.80 = 52.00

A-4 2 m nailona drānas blūzei, 1 pūkains, slits („mohair") vilnas plecu lakats, 1 skaisti musturots zīda galvas lakats, 1 nailona apakšķleita, 2 p. nailona zeķu (krepa vai neirstošās) 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

A-8 12 m nailona drānas, 2 nailona apakšķleitas, 2 zīda galvas lakatiņi 48.70 + Licence un porto 8.80 = 57.50

Nailona drānas varat sadalīt pēc savas izvēles: piemēram, 3x4 metri kleitām, 2x6 m gaŗām kleitām un 2 m blūzei vai citādi.

Daugavas Vanagu grāmatnīcas Sainīšu nodaļa, 491 College St., Toronto 4.

Tiek plānots 10 dzīvokļu nams Victoria Park Ave., pie St. Clair. Plāns pieejams apskatei. Katrā dzīvoklī būs — dzīvojamā istaba, ēdamistaba, 2 guļamistabas, virtuve un vannas istaba. Kopējā grīdas platība 1147 kv. pēdas plūs 113 kv. pēdas balkons. Katram dzīvoklim apsildīta garāža. Namā lifts. Šis nams tiks būvēts uz kooperātīviem pamatiem. Latvieši, kuŗus interesētu šis projekts, lūgti rakstīt šī laikraksta kantorim Of. DZIVOKLIS.

ZIEMSVĒTKIEM

VISJAUNĀKIE IZDEVUMI

J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
A. Eglītis — Nav tak dzimtene	$4.80
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Ugunī	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzelonžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Z. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zeltā priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Jahovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
J. Sarma — Milestības māksla, noveles	$4.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm, eseja	$2.80

DV grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

Apgāda DAUGAVAS VANAGS

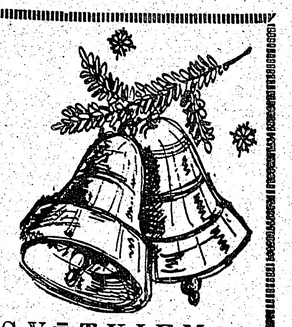

divas jaunas grāmatas

ZIEMSVĒTKIEM

P. Aigara —

ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ, rom. $3.90

Grāmata par sacelšanos Ungārijā, un cik liela morāla plaisa šķir brīvos un nebrīvos eiropiešus. Drāma, kas risinās starp Londonu un Budapeštu. Cilvēku cildenie centieni un vīnu vājības raksta vēsturi. Tikai tas saskata dzīvi, kas raudzījies nāvei acīs. Šī grāmata noteikti jālasa, lai visu to pārdzīvotu . . .

T. Krūkas —

TU DEBESIS TURI SAVĀS ROKĀS, stāsti $3.50

Ar mākslinieces Daces Birkhānes grafiskiem zīmējumiem, rakstīta bērnu vecākiem, skolotājiem - audzinātājiem, visiem, kuŗiem bērnu pasaule tuva. Īsi, spilgti notikumi no autores skolotājas gaitām apraksta bērnu filozofisko dzīves izpratni, viņu priekus un ciešanas, kam bieži par iemeslu esam mēs, pieaugušie. Grāmatas noslēgumā psiholoģisks apcerējums, pieskaroties bērna dvēseles dzīvei.

Grāmatas pasūtināmas DV GRĀMATNĪCĀ — 491 College Street, Toronto 4, Ont., kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

DĀVINIET SVĒTKOS BĒRNIEM

T. Krūkas

SILAINES MEŽS RUNĀ ..... $ 2.80

Dabzinātniska pasaku grāmata maziem un lieliem bērniem ar Astrīdas Robežgruntnieces krāsainām ilustrācijām.

Dabūjama DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto, kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

LATVIAN MUSIC

3 IZCILI JAUNIESKAŅOJUMI

LP 15: Jāņa Mediņa ievērojamākie skaņdarbi. Diriģents—autors

2 ārijas no op. Uguns un nakts: „Es esmu es" un „Dzer manu dzidrumu". 6 dejas no baleta Mīlas uzvara: Baltā roze, Rožu valsis, (Vijolītes, Tulpes, Maijpuķītes, Komiskā deja.

LP 030: Solisti ar simf. orķestri un kori.

2 Antiņa ārijas un Saulcerītes — Saulveža dialogs no op. Zelta zirgs. Pa kam var pazīt. Teici teici, valodiņa. / Kokļu skaņas. Ar kristallspodrieni stariem. Minjona. Ceļinieks. Es par tumsu nebēdāju. Ozolīti, zemzariti. Es meitiņa kā rozīte.

EP 019: Bērna balss stāsta un dzied bērniem.

Leļļu teātrī. Lolīte. Noslēpums. Incis ar Kranci. Lolīte baro putniņus. Zvirbuļu kauja. Lolīte slima. Vecais mūdinātājs. / Skolā. Nopietna mācība. Ciemā jāiet. Kumeliņ mans, skrej. Ciemā. Labu nakti. Laivā pa Lielupi.

Neliedziet latviešu bērniem un jauniešiem klausīties un mācīties savu tēvu valodu, — gādājiet viņiem iemīļotās Latvian Music skaņu plates! Cena LP $6.00, EL 19 $1.50 gabalā + P.S.T.

DABŪJAMAS

DVG GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto 4, Ont.

ACADIAN* PIEDĀVĀ *"SEVEN SEAS" FLEET*

Tas kuģo tieši no Jaunskotijas Annapolisas ielejas pie jums kā labākais rums, lai apmierinātu jūsu garšu.

"SEVEN SEAS" RUM
(White, Light, or Dark)

Jau šodien ierakstiet ACADIAN rumu savā iepirkšanās sarakstā

* Pirmais Ontario sarakstā (izsmalcinātiem dzērējiem)

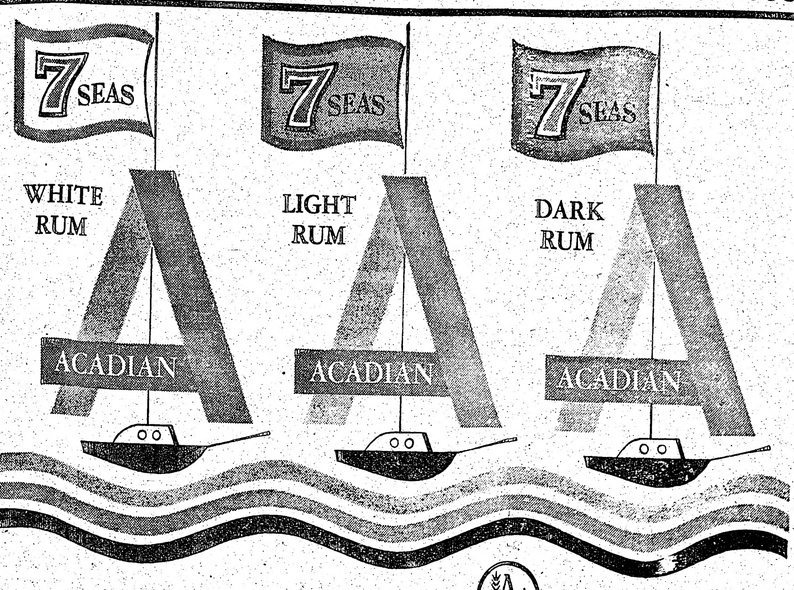

ACADIAN DISTILLERS
BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

„GLOBĀLA BŪŠANA"

ED. KEIŠA

180 ZĪMEJUMU PAPLAŠINĀTS KARIKATŪRU KRĀJUMS PAR MŪSU PASU BŪŠANĀM UN NEBŪŠANĀM.

Jautrākā dāvana

ZIEMSVĒTKOS

DABŪJAMA DV GRĀMATNICĀ, LOTUS PUĶU VEIKALĀ UN PIE AUTORA.

CENA $ 5.00

SPORTS

KANADAS LATVIEŠU 5 LABĀKIE VIEGLATLĒTI 1966. GADĀ

(Arvīda Zaķa sakopota statistika)

SIEVIEŠU DISCIPLĪNAS

60 m skrējienā

K. Ceļdoma	8,2 sek.
G. Gūtmane	8,4
Lig. Kalniņa	8,4
Lol. Kalniņa	8,7
R. Bernāne	8,8

100 m skrējienā

K. Ceļdoma	13,4 sek.
Lol. Kalniņa	14,3
R. Bernāne	14,5
V. Brūniņa	14,7
S. Leimane	14,7

200 m skrējienā

K. Ceļdoma (rek.)	28,0 sek.
V. Brūniņa	30,9

80 m barjērskrējienā

V. Brūniņa (rek.)	14,7 sek.
K. Ceļdoma	15,1

Tāllēkšanā

K. Ceļdoma (rek.)	5,15 m
G. Gūtmane	4,73
V. Brūniņa	4,58
L. Stūre	4,49
Lig. Kalniņa	4,30

Augstlēkšanā

K. Ceļdoma (rek.)	1,50 m
Lol. Kalniņa	1,40
L. Stūre	1,37
R. Bernāne	1,32
V. Brūniņa	1,30
S. Leimane	1,30
A. Ulmane	1,30

Lodes grūšanā

V. Viškere	10,28 m
V. Admine	8,70
A. Ulmane	8,50
L. Stūre	8,32
V. Brūniņa	8,05

Diska mešanā

V. Viškere	31,38 m
V. Brūniņa	26,96
A. Ulmane	24,90
V. Admine	23,56
K. Ceļdoma	21,36

Šķēpa mešanā

K. Ceļdoma	29,40 m
A. Ulmane	24,58
M. Leja	24,36
V.Brūniņa	21,98
R. Bernāne	21,16

Piecciņā

K. Ceļdoma (rek.)	3167 p.
V. Brūniņa	2867

VIRIEŠU DISCIPLĪNAS

100 m skrējienā

J. Zivtiņa	11,4 sek.
V. Priedītis	11,6
I. Zvaigznīte	11,6
V. Korbs	12,0
P. Mukts	12,0

200 m skrējienā

J. Zivtiņa	22,8 sek.
I. Dravinskis	23,3
I. Zvaigznīte	24,4
V. Priedītis	24,7
K. Pavasars	25,0

400 m skrējienā

J. Zivtiņa	52,0 sek.
I. Zvaigznīte	55,1
K. Virkavs	56,8
V. Priedītis	57,6
M. Smilga	58,2

800 m skrējienā

M. Smilga	2:13,3 min.
G. Boze	2:14,0
J. Zivtiņa	2:16,5

1500 m skrējienā

M. Smilga	4:30,3 min.
Timermanis	4:50,9
K. Virkavs	4:56,0
I. Teteris	5:03,3
J. Zivtiņa	5:13,0

3000 m skrējienā

M. Smilga	9:56,1 min.

5000 m skrējienā

M. Smilga	18:04,7 min.

10.000 m skrējienā

M. Smilga (rek.)	37:21,7 min.

110 m barjērskrējienā

I. Zvaigznīte	17,2 sek.
J. Zivtiņa	17,9
M. Smilga	22,7

Tāllēkšanā

J. Zivtiņa (rek.)	6,98 m
I. Dravinskis	6,69
I. Zvaigznīte	6,48
V. Ziediņš	5,92
V. Priedītis	5,69

Augstlēkšanā

A. Lakstīgala (rek.),	1,79
I. Zvaigznīte	1,70
I. Dravinskis	1,66
V. Ziediņš	1,65
P. Mukts	1,60
I. Teteris	1,60
J. Zivtiņa	1,60

Kārtslēkšanā

E. Veiss (rek.)	3,60 m
R. Veiss	2,75
A. Dubrovskis	2,60
J. Zivtiņa	2,30
I. Zvaigznīte	1,75

Trissoļlēkšanā

I. Dravinskis (rek.)	13,45 m
J. Zivtiņa	13,22
I. Zvaigznīte	12,62
V. Ziediņš	11,36
K. Pavasars	10,80

Lodes grūšanā

J. Pūce	17,98 m
I. Zvaigznīte	13,64
Z. Strauts	13,57
Z. Ildens	12,57
A. Bergvalds	11,73

Diska mešanā

J. Pūce (rek.)	60,10 m
I. Zvaigznīte	47,58
Z. Strauts	47,18
A. Bergvalds	36,30

Šķēpa mešanā

I. Zvaigznīte	65,98 m
V. Ziediņš	51,84
E. Purgalis	44,00
J. Zivtiņa — Hausmanis	43,66 38,10

Veseļa mešanā

J. Pūce	45,40 m
Z. Ildens	40,70
E. Poltroks	38,74
A. Kārkliņš	33,08
A. Bergvalds	30,80

15 kg smaguma mešanā

J. Pūce	15,05 m
Z. Ildens	11,51
E. Poltroks	11,32
A. Kārkliņš	10,90

Piecciņā

I. Zvaigznīte (rek.)	3160 p.
J. Zivtiņa	2743
V. Ziediņš	2111
K. Pavasars	1628
M. Smilga	1582

Desmitcīņā

I. Zvaigznīte (rek.)	5652 p.
J. Zivtiņa	5177
M. Smilga	3089

ZIEMSVĒTKU EGLĪTES

(EGLĪTES UN PRIEDĪTES)

sākot ar 10. decembri līdz Ziemsvētkiem dabūjamas 4242 Dundas St. W. — mājas rietumu pusē, tūlīt austrumos no Royal York Rd. preti Lampton kafejnīcai.

Domstarpibas Rodēzijas jautājumā AN

Anglija bija tā, kas savā laikā piedraudēja Rodēzijas ministru prezidentam Smitam ar saimnieciskām sankcijām no Apvienoto nāciju puses. Pag. nedēļā angļi šos draudus līdz AN pilnsapulcei gan noveda, bet tie „pa ceļam" bija zaudējuši ļoti daudz no iecerētā iespaida. Anglijas ārlietu ministra Brauna sankciju prasība izrādījās tik vārga, ka momentā nokaitināja visas brīvās Afrikas valstis un lieku reizi lika britu kopvalstij nodrebēt pašos pamatos. Anglija baidās, ka, ieņemot pārāk stingru nostāju pret Rodēziju, varētu sanākt naidā ar Dienvidafriku, tā kaitējot paši savai saimniecībai.

AN drošības padomes debatēs ārlietu ministrs Brauns proponēja rezolūciju Apvienoto nāciju locekļēm atteikties iepirkt galvenās Rodēzijas eksportpreces. Nepieciešamības gadījumā Anglija būtu ar mieru piekrist degvielu boikotam pret Rodēziju, bet nekad degvielu boikotam pret Dienvidafriku. Bet — kamēr pēdējā iespēj degvielas importēt, Rodēzija var dzīvot bez bažām, jo Dienvidafrika ir tās galvenais degvielu apgādnieks. Atstājot Dienvidafrikas importus neskartus, saimnieciskas sankcijas pret Rodēziju nav nekas vairāk kā tikai tukša fraze. Anglija ar to gribētu samierināties, arī ar faktu, ka Smita balto minoritātes nelegāli iegūtā neatkarība gada laikā iesakņojusies uz palikšanu. Brīvās Afrikas valstis ar šo situāciju tomēr negrib samierināties, un, Pad. savienības mudinātas, runā par militāru akciju pret Rodēziju.

Ko par Anglijas divkosību Rodēzijas jautājumā domā Afrika, ārlietu ministram Braunam nedēļas nogalē nācās dzirdēt no Zambijas ārlietu ministra Kapvepes, un tas nebija nekas patīkams. Ja pēdējam AN drošības padomē pievienosies kopvalsts biedri Nigērija un Uganda, Anglijas stāvoklis kļūs daudz sarežģītāks. Zambija prasīja totālu degvielu blokādi Rodēzijai un sankcijas, kuŗas aptvertu visus eksportus un importus, tāpat Anglijas banku nodaļu slēgšanu Rodēzijā. Debatēs Rodēzijas jautājumā drošības padomē turpināsies, un interesanti vērot Pad. savienības nostāju. Pašreiz tā aizstāv Afrikas prasības, neoficiāli pat izteikusies par eventuālu militāru palīdzību tām valstīm, kuŗas Rodēzijas jautājuma atrisinājumu gribētu pārņemt savās rokās. Šai virzienā pagaidām nekas konkrēts tomēr nav jūtams.

Vai Pad. savienība simpatizēšanu Afrikai turpinās? Ja Maskava manīs, ka, nostājoties pret Anglijas plāniem Rodēzijā, var iegūt draugus Afrikā — kontinentā, kuŗā komūnistiem nav bijis nekādu sekmju, tā katrā laikā var visam pārvilkt svītru ar savām veto tiesībām. Afrikas valstu akcijai pret Rodēziju ar to, protams, nebūtu palīdzēts, arī Anglijai nebūtu kaitēts. Situācija paliktu gluži tāda pati, kāda ir pašreiz.

Kopš Rodēzijas neatkarības sākuma pērnā gada 11. novembrī, Anglijas valdība jutusies pārliecināta, ka degvielu sūtījumu apturēšana Rodēzijai spiedīs Smitu kapitulēt. Bet toreiz vēl angļi pareizi neizprata nedz šāda plāna grūtības, nedz faktu, ka Dienvidafrika gatava spītēt līdz galējībai, lai tikai paglābtu kādas citas apartheida politikai sekojošas valdības eksistenci. Plānu īstenošanai angļiem nepieciešama „melnā maģija" — kā apturēt degvielu sūtījumus uz Rodēziju, neskaŗot Dienvidafriku un arī Mozambiku, tāpat — kā aizkavēt abas šīs valstis savu degvielu importu pārdot tālāk Rodēzijai. Kamēr šis neatrisināmais jautājums nav atrisināts, runas par saimnieciskām sankcijām pret Rodēziju ir tikai lieka laika tērēšana.

KĀDAS LEĢENDAS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

izejot no šī apsvēruma. Ievērojot mānus novērojumus, jāliek lietā speciāli paņēmieni, lai pafātrinātu komūnisma uzvaru pār kapitālismu.: a) Lai nomierinātu kurlmēmos, mūsu valdības iestādes jāpasludina par neatkarīgām no partijas un kominterna. Abas organizācijas tikai bauda pajumti mūsu valsti. Kurlmēmie tam noticēs. b) Jādara zināms, ka vēlamies nekavējoties nodibināt diplomātiskus sakarus ar visām kapitālistiskajām zemēm, ievērojot savstarpējo neiejaukšanās principu katras valsts iekšējās lietās. Kurlmēmie atkal tam noticēs. Viņi būs sajūsmā un plaši atvērs durvis, pa kuŗām šajās kapitālisma valstīs iefiltrēsies kominterna emisāri un partijas pārstāvji, maskēdamies kā mūsu diplomātiskie, kultūras un saimnieciskie pārstāvji.

Kādu laiku, liekas, šīs Ļeņina ciniskās metodes samulsināja rietumu lielvalstis, bet drīz viņ atklājās „medaļas otra" puse. Rietumos nebija tik daudz kurlmēmo, kā Ļeņins bija cerējis savā varas apsēstībā. Padomju valdība bija spiesta mainīt metodes, padarīt tās rafinētākas un reizē ar to grūtāk īstenojamas. Tagad, piemēram, padomju diplomāti bauda tos pašus ierobežojumus un priekšrocības, kādas bauda Rietumu diplomāti padomju imperijā.

Taču Aņenkova atklājumi ir vērā liekami kā vēsturisks dokuments, kuŗš apgaismo padomju varas iekšējās un ārējās politikas pašus dziļākos pamatus. Kultūra, nacionālā politika, labas diplomātiskas attieksmes ar ārvalstīm nav nekas cits, kā tikai kailas varas ieročis. No šī principa izejot, kļūst vieglāk saprotama arī Ribentropa un Molotova vienošanās.

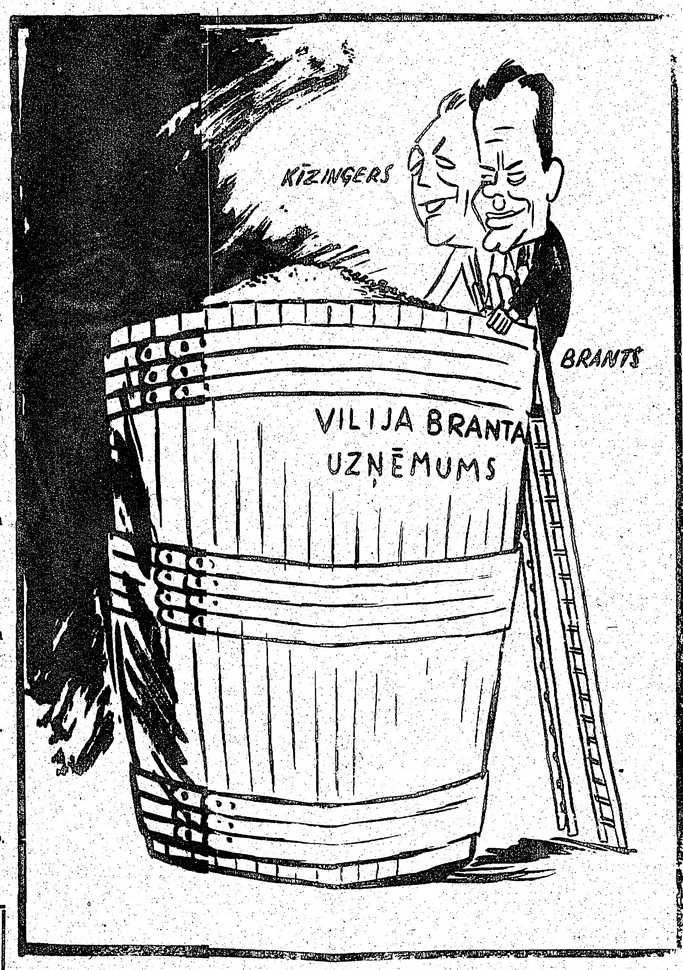

Politiskie eksperti pārliecināti, ka jaunā Rietumvācijas kanclera Kizingera koalicijas valdībā valdīs Branta influence, kas sociāldemokratiem nākošajās vēlēšanās var sagādāt vispārēju uzvaru.

Brants: „Varlet būt droši, manā skābo kāpostu šķirnē ir ļoti daudz dabiskā penicilīna, ar kuŗu parlamentā droši iznīcināsim visus baciļus!" Ed. Keiša karikatūra

AMERIKĀŅI DOMĀ PAR GŪSTEKŅU APMAIŅU

Aizvadītās nedēļas nogalē ASV valdība atklāja, ka uzņēmusi sarkarus ar štarptautisko Sarkano krustu, aicinot ievadīt sarunas ar Hanoju par gūstekņu apmaiņu. Sarkanais krusts to darījis, bet komūnisti priekšlikumu noraidījuši. Kā šo priekšlikumu, tā saņemto noraidījumu Vašingtona līdz šim bija turējusi vislielākajā slepenībā.

Vašingtonas sniegtie skaitļi ir visai neskaidri. Kamēr, vadoties no Saigonas informācijas, varētu domāt, ka sabiedroto rokās atrodas liels skaits komūnistu gūstekņu, runājot par to apmaiņu, amerikāņi min vienīgi 19 ziemeļvietnamiešu, kuŗi sagūstīti jūlijā, kad vairākas komūnistu torpēdlaivas uzbruka amerikāņu kuģiem Tonkinas līcī. Ziemeļvietnamas rokās tai pašā laikā atrodoties ap 130 amerikāņu lidotāju un apkalpes locekļu. Komūnisti ļoti labi saprot, cik daudz būtu palīdzēts amerikāņu karavīru morālei, ja gūstekņu apmaiņa kļūtu par reālitāti. Tādēļ nav jābrīnās, ka Hanoja noraidījusi apmaiņas piedāvājumu. Šāgada 20. jūlijā komūnisti jau noraidīja prezidenta Džonsona priekšlikumu par kopīgām sarunām starp ASV, Ziemeļvietnamu un starptautisko Sarkano krustu. Sarunu mērķis būtu bijis gādāt par garantijām, ka apiešanās ar kaŗa gūstekņiem saskanēs ar Ženēvas konvenciju. Nav jāaizmirst, ka ar šo ricību komūnisti grauj arī savu karavīru morāli. Jādomā, ka minētie 19 ir tādi, kas izlasīti no tiem simtiem vai tūkstošiem, kuŗus komūnisti labprāt redzētu atgriežamies. Tātad augstāki virsnieki, vai techniskais personāls.

Vašingtonas uztverē sarunām par gūstekņu apmaiņu būtu arī vēl cita nozīme. Uzskatot komūnistu politiku par tipisku un šablonisku, lai kur ar to sastaptos, amerikāņi domā, ka gūstekņu apmaiņa varētu novest pie tālākām sarunām kaŗa izbeigšanai. Korejas kaŗš ir šādas uztveres precedents.

Tikmēr vēstis no Saigonas nekā neliecina nedz par paredzamu mieru, nedz par iespējamām sarunām. Vizītē Dienvidvietnamas galvaspilsētā ASV ārlietuministrs Rasks izteicās, ka neesot arī nekādu pazīmju, ka Ziemeļvietnama gribētu pagarināt Ziemsvētku un jaungada pamieru. Amerikāņi bija cerējuši, ka šāda pamiera pagarināšana varētu novest pie sarunām kaŗa darbības pārtraukšanai.

Savu līdzšinējo optimismu Rasks tomēr nav zaudējis, uzsverot, ka šādas sarunas kādu dienu tomēr sāksies, jo komūnistiem Vietnamā nav iespējams uzvarēt. Vaicāts par Ziemeļvietnamas bumbošanas pārtraukuma perioda pagarināšanu, Rasks atbildēja, ka pašreizējos apstākļos amerikāņi nevar atļauties apturēt tikai puskaŗu.

ASV valdība spiesta atzīt, ka militārā un arī financiālā ziņā Vietnamas kaŗš izmaksā daudz dārgāk, nekā sākumā aprēķināts. Periodā no šāgada decembŗa līdz nākamā gada jūnijam patiesie kaŗa izdevumi aprēķinus var pārsniegt par 10 bilj. dolaru. Citiem vārdiem, pašreizējā budžeta gadā kaŗš izmaksā divreiz vairāk nekā bija aprēķināts šāgada janvārī. Financiālie lietpratēji brīdina, ka Vietnamas kaŗš jānovērtē uz 25. bilj. dolaru gadā.

Bet dolari nav vienīgais, kas jāieguld Vietnamas kaŗā. Ciņām ieilgstot un vispārējām operācijām paplašinoties, aug arī amerikāņu zaudējumi. (Vašingtonas aprēķini izrādījušies divkārt nepareizi. Vispirms, kaŗš izmaksā divreiz vairāk, kā domāts. Otrkārt, amerikāņu dzīvā spēka zaudējumi bijuši tikai puse no paredzētajiem). Pēdējo 11 mēnešu laikā amerikāņi zaudējuši 4600 kritušo, kamēr 30.000 kaŗavīru ievainoti. Nākamā gadā Vietnamā stacionēto amerikāņu skaits sasniegs vismaz 425.000. Spiediens pret komūnistiem būs lielāks, bet lielāki kļūs arī zaudējumi.

Kāda ASV senāta izmeklēšanas komisija, kuŗa nule atgriezusies no Vietnamas, savā pagaidziņojumā uzsver, ka militārā ziņā amerikāņi pašreiz nav tuvāk uzvarai, kā bijuši pirms viena gada. Misisipi demokratu senātors Stenniss, kas izmeklēšanu vadīja, kritizē amerikāņu militāros panākumus un aizrāda, ka nedz ASV spēku pastiprināšana, nedz nepārtraukta Ziemeļvietnamas bumbošana nav spējusi apturēt komūnistu iefiltrēšanos Dienvidvietnamā. Šai sakarā dzirdēti dažādi skaitļi. Senātors Stenniss pasakaidro, ka tikai nesen viena mēneša laikā Dienvidvietnamas robežu pārgājuši 13.000 komūnistu, — trīsreiz vairāk nekā tai pašā laika posmā pirms viena gada. Salīdzinot ar pērno gadu, šogad komūnistu cīnītāju iefiltrēšanās divkāršojusies. Un tas ir bezgalīgs process. Komūnisti tikai nāk un nāk... Amerikāņus visvairāk uztrauc fakts, ka nepārtrauktā bumbošana komūnistus nav iespaidojusi necik jūtamā veidā. Te jāievēro, ka katrs no gigantiskajiem B—52 bumbvedējiem, kas Ziemeļvietnamai uzlido vismaz trīsreiz nedēļā, ved 27 tonnu bumbu kravu! Virs Ziemeļvietnamas amerikāņi līdz šim zaudējuši 440 lidmašīnu.

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Montrealas pastam radušās nepatikšanas ar pasta izvadātāju firmu Rod Service Ltd., kuŗas 350 šoferi uzākuši streiku, kad viņu algas prasības netika ievērotas. Pasta departamenta direktors Žanpjērs Kots paziņojis, ka atsaucis 2 milj. dolaru līgumu ar minēto firmu un departaments nolīgs pats savus šoferus un automašīnas pasta izvadāšanai.

★ Toronto pagājušā nedēļas nogalē nodibinājusies biedrība, kuŗas mērķis palīdzēt „laimes spēlju" — kāršu, derību u. tml. hazardistiem pārvarēt savu likteņīgo kāri visu naudu ieguldīt laimes spēlēs. Svienotajās valstīs šādas biedrības, līdzīgi AA (Alcoholics Anonymous) pastāv jau vairākus gadus, bet Kanadā šis ir pirmais mēģinājums palīdzēt hazardistiem atgriezties normālā dzīvē.

★ Sakarā ar neseno Kanadas piekrastes karšu nokļūšanu neīstajās rokās, par ko apcietināts kāds raktuvju departamenta darbinieks The Globe and Mail ziņo, ka „Izvestijā" jau parādījušies uzbrukuma raksti, vainojot kanadiešus „pretpadomju kampaņā", sākot jau ar Georga Viktora Spensera, Vankuveras pasta ierēdņa, visai neskaidro lietu. „Izvestija" sūdzas, ka mauntiju komisārs V. H. Kellijs atklātībā uzsvērīs, ka gandrīz visi padomju pilsoņi Kanadā tiekot novēroti, un gaužas, ka padomju pilsoņiem Kanadā nākoties sastapties ar provokācijām, anonimiem draudiem un sabotāžām. Beigās padomju lapa uzsver, ka visas šīs lietas var tikai kaitēt abu valstu attieksmēm. Jāpiebilst, ka līdzīgas riešanas kampaņas padomju avīzēs parādījušās arī agrāk, piemēram, pērnajā pavasarī. No tā varētu secināt, ka padomju sirdsapziņa arī pēdējā varbūtējās spiegošanās lietā nav tīra, tādēļ arī laikus sākta parastā atvaires taktika — uzbrūkot tam, kas savu neatkarību aizstāv pret citas valsts subversijas mēģinājumiem.

★ CBC televīzijas raidītāja ziņu nodaļas vadītājs B. Kaningems paziņojis, ka mēģinās izvērst CBC ziņas par vislabāko un pilnīgāko ziņu dienestu valsts mērogā. Nule mainīts ziņu pasniegšanas veids, atmetot „niekus", un līdzšinējo ziņotāju nomainot ar jaunu — Stenlīju Burki. Ziņām komponēta jauna ievadmūzika un dots māksl. Edgara Krūmiņa dekorātīvs ietērps.

I JANKOVSKIS

REAL ESTATE BROKER

87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.

Telefoni: 536-0143 533-8553-4

$3.500.- iemaksa 10 akru dārzsaimniecībai ar visām ēkām un inventāru: 2 traktori, 2 smagās mašīnas, kultivātors, arkli, kartupeļu racējs u. c. Pilna cena $14.100.

Ar $1.500 iemaksu iespēja nopirkt 6 istabu māju Toronto rietumu daļā. Pilna cena tikai $13.900.

Par šiem īpašumiem lūdz zvanīt V. MUKTAM LE 6-0143 vai RO 7-6582

REALTOR